

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü

BUĞDAY DURUM TAHMİN RAPORU 2025

Araştırma Yayınları
2025

TEPGE Yayın No: 428

<https://arastirma.tarimorman.gov.tr/tepge>

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TARIMSAL EKONOMİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ
TEPGE

Durum ve Tahmin
BUĞDAY
2025

Hazırlayan
Damla ÖZDEMİR

Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü Müdürlüğü
damla.ozdemir@tarimorman.gov.tr

Çalışma kapsamında sunulan görüşler tamamıyla yazarlara aittir ve Tarım ve Orman Bakanlığı'nın ya da çalışanlarının görüşlerini temsil etmez.

Çalışmada yer alan veri ve istatistikler yayınlıyıcı kurumların kaynaklarından alınmış ve araştırma amaçlı olarak kullanılmıştır. Veriler çalışmanın hazırlandığı dönemde yayınlanmış olan en güncel verilerdir ve dönemsel olarak yayınlıyıcı kurumun güncellemelerinden dolayı farklılık gösterebilir.

TEPGE YAYIN NO: 428

ISBN: 978-625-5828-09-5

©TEPGE

Her Hakkı Saklıdır.

Aralık/2025

İletişim:

Tarım ve Orman Bakanlığı
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı, 06800,
Çankaya/ANKARA

Telefon: 0312 287 5833

Bu rapor Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün izni olmadan kısmen veya tamamen basılamaz, çoğaltılamaz veya elektronik ortama taşınmaz.

Kapak sayfasında kullanılan fotoğraf Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından düzenlenen “2018 yılı Tarım ve İnsan Fotoğraf Yarışması” na aittir. (<http://www.tarimormaninsan.com/img/10-tarim-ve-insan-fotograf-yarismasi/genel/400/birincilik-odulu-mehmet-yikilmazsoy.jpg>)

ÖNSÖZ

Enstitümüz araştırmacıları tarafından hazırlanan “Durum ve Tahmin” raporları; bir yandan temel bilgi ve veri tabanı oluşturulmasını sağlarken diğer yandan da sektördeki gelişmeleri yakından izleyerek sektör paydaşlarını bu gelişmelerden zamanında ve doğru bir şekilde haberdar edip bilgilendirmeyi amaçlamaktadır.

Bu raporda dünya ve Türkiye’de; bitkisel ürünlerin bir önceki yıla ait üretim, kullanım, ihracat, ithalat, yıl sonu stokları ve fiyatlarında ortaya çıkan gerçekleştirmeler “Durum”; içinde bulunulan yıla ait gerçekleşen fakat tam netleşmeyen gelişmeler “Tahmin”; bir sonraki yıla ait muhtemel gelişmeler ise “Öngörü” adı altında sistematik olarak incelenmektedir.

Son yıllarda COVID-19 pandemisi, iklim değişikliği ve dünya buğday piyasasında önemli rol oynayan Rusya-Ukrayna arasında yaşanan savaş nedeniyle buğday ve buğdaya dayalı gıda sanayi (un, makarna, irmik, bisküvi, gofret, kraker vb.) hem iç piyasada hem de dünya pazarlarında giderek daha fazla rekabete konu olmaktadır. Bu bakımdan geçmişten günümüze kadar buğday ve ürünlerine yönelik verilerin derlendiği bu rapor tüm sektör paydaşları ve karar alıcılar açısından önem arz etmektedir. Türkiye’de ve dünyada buğday piyasalarında gerçekleşen tüm gelişmeleri takip ederek bu raporu hazırlayan Sayın Damla ÖZDEMİR’e emeklerinden dolayı teşekkür eder, raporun sektör paydaşlarına faydalı olmasını dilerim.

Dr. Kemalettin TAŞDAN

Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

Tablo Dizini.....	iii
Grafik Dizini.....	iv
Harita Dizini.....	iv
ÖZET.....	v
1. DÜNYADA DURUM: 2023/2024.....	1
1.1. Buğday Ekim Alanı ve Üretimi.....	1
1.2. Buğday Arzı ve Kullanımı.....	2
1.3. Buğday İhracatı ve İthalatı	5
1.4. Buğday Fiyatları.....	5
2. DÜNYADA TAHMİN: 2024/2025.....	7
2.1. Buğday Ekim Alanı ve Üretimi.....	7
2.2. Buğday Arzı ve Kullanımı	8
2.3. Buğday İhracatı ve İthalatı.....	8
2.4. Buğday Fiyatları.....	10
3. DÜNYADA ÖNGÖRÜ: 2025/2026.....	11
3.1. Buğday Üretimi.....	11
3.2. Buğday Arzı.....	11
3.3. Buğday Kullanımı.....	11
3.4. Buğday Ticareti.....	11
3.5. Buğday Yıl Sonu Stokları ve Stok Kullanım Oranı.....	11
4. TÜRKİYE’DE DURUM: 2023/2024.....	13
4.1. Buğday Ekilen Alan ve Verimi.....	13
4.2. Buğday Üretimi ve Arzı.....	14
4.3. Buğday Kullanımı.....	14
4.4. Buğday Fiyatları.....	15
4.5. Buğday İhracatı ve İthalatı.....	16
5. TÜRKİYE’DE TAHMİN: 2024/2025.....	18
5.1. Buğday Ekilen Alan ve Verimi.....	18
5.2. Buğday Arzı ve Kullanımı.....	18
5.3. Buğday Yıl Sonu Stokları ve Stok Kullanım Oranı.....	18

5.4. Buğday İhracatı ve İthalatı.....	18
6. TÜRKİYE’DE ÖNGÖRÜ: 2025/2026.....	25
7. BUĞDAY POLİTİKALARI VE GENEL DEĞERLENDİRME.....	26
EK TABLOLAR.....	29
KAYNAKLAR.....	45

TABLO DİZİNİ

Tablo 1. Ülkeler itibarıyla dünya buğday ekim alanı.....	1
Tablo 2. Yıllar itibarıyla dünya buğday üretiminde önemli ülkeler.....	2
Tablo 3. Dünya buğday arz ve kullanımı	3
Tablo 4. Türkiye buğday fiyatları.....	16
Tablo 5. Türkiye'de buğday arz ve kullanımı.....	19
Ek Tablo 1. Dünya buğday arz, kullanım ve ticareti	30
Ek Tablo 2. Yıllar itibarıyla dünya buğday üretiminde önemli ülkeler.....	33
Ek Tablo 3. Yıllar itibarıyla dünya buğday ihracatında önemli ülkeler.....	33
Ek Tablo 4. Yıllar itibarıyla dünya buğday ithalatında önemli ülkeler.....	34
Ek Tablo 5. Buğday denge tablosu	35
Ek Tablo 6. Türkiye buğday ve buğday ürünleri ihracatı buğday eş değeri	36
Ek Tablo 7. Türkiye'nin buğday ve buğday ürünleri ihracatı ve ülke payları.....	37
Ek Tablo 8. Türkiye'nin buğday ihracatı ve ülke payları.....	37
Ek Tablo 9. Türkiye'nin buğday unu ihracatı ve ülke payları.....	38
Ek Tablo 10. Türkiye'nin makarna ihracatı ve ülke payları.....	38
Ek Tablo 11. Türkiye'nin bisküvi, kek, ekmekçi ürünleri ihracatı ve ülke payları.....	39
Ek Tablo 12. Türkiye'nin nişasta ihracatı ve ülke payları.....	39
Ek Tablo 13. Türkiye'nin bulgur-irmik ihracatı ve ülke payları.....	40
Ek Tablo 14. Türkiye buğday ve buğday ürünleri ithalatı buğday eş değeri.....	41
Ek Tablo 15. Dış ticaret verilerinde kullanılan buğday ve buğday ürünlerinin GTIP kodları ve teknik dönüşüm katsayıları	42
Ek Tablo 16. Buğday ihraç fiyatları.....	44

GRAFİK DİZİNİ

Grafik 1. Dünya buğday arzı.....	3
Grafik 2. Dünya buğday kullanımı.....	4
Grafik 3. Dünya buğday stok kullanım oranı.....	4
Grafik 4. Dünya buğday ticareti.....	5
Grafik 5. Dünya buğday ihraç fiyatları.....	6
Grafik 6. Dünya buğday ekim alanında önemli ülkelerin payları.....	7
Grafik 7. Dünya buğday üretiminde önemli ülkelerin payları.....	8
Grafik 8. Dünya buğday ihracatında önemli ülkelerin payları.....	9
Grafik 9. Dünya buğday ithalatında önemli ülkelerin payları.....	9
Grafik 10. Türkiye buğday arzı.....	14
Grafik 11. Türkiye buğday kullanımı.....	15
Grafik 12. Türkiye buğday fiyatları.....	15
Grafik 13. Türkiye buğday ithalat ve ihracatı.....	17
Grafik 14. Türkiye buğday ve buğday ürünleri ihracatında önemli ülkelerin payları.....	19
Grafik 15. Türkiye buğday ihracatında önemli ülkelerin payları.....	20
Grafik 16. Türkiye bisküvi ihracatında önemli ülkelerin payları.....	20
Grafik 17. Türkiye makarna ihracatında önemli ülkelerin payları.....	21
Grafik 18. Türkiye nişasta ihracatında önemli ülkelerin payları.....	21
Grafik 19. Türkiye bulgur-ırmik ihracatında önemli ülkelerin payları.....	22
Grafik 20. Türkiye buğday unu ihracatında önemli ülkelerin payları.....	22
Grafik 21. Türkiye buğday ithalatında önemli ülkelerin payları.....	23

HARİTA DİZİNİ

Harita 1. Türkiye buğday üretiminde önemli illerin payları.....	13
---	----

ÖZET

Durum: 2023/2024

- ✚ Dünya buğday üretimi bir önceki sezona göre %0,2 arttı.
- ✚ Dünya buğday fiyatları artış eğilimindedir.
- ✚ Dünya buğday arzı %0,9 arttı.
- ✚ Dünya buğday ihracatı %0,1, ithalatı ise %4,9 arttı.
- ✚ Türkiye buğday üretimi %11,4 arttı.
- ✚ Türkiye buğday ekim alanı %3,1 arttı.
- ✚ Türkiye buğday ithalatı %22,6 azalırken, ihracatı %38,2 arttı.

Tahmin: 2024/2025

- ✚ Dünya buğday üretiminde %0,2 artış olduğu tahmin edilmektedir.
- ✚ Dünya buğday ihracatının 214 milyon tona, ithalatının ise 210 milyon tona düştüğü tahmin edilmektedir.
- ✚ Dünya buğday yıl sonu stoklarının 258 milyon tona gerilediği tahmin edilmektedir.
- ✚ Türkiye buğday ekim alanının %2,9 artarak 70 milyon ha'a yükseldiği tahmin edilmektedir.
- ✚ Türkiye buğday üretiminin %5,5 azaldığı tahmin edilmektedir.
- ✚ Türkiye buğday ihracatının %5,2 azaldığı, ithalatının ise %30,2 arttığı tahmin edilmektedir.

Öngörü: 2025/2026

- ✚ Dünya buğday üretiminin %4,5 artacağı öngörülmektedir.
- ✚ Dünya buğday ihracatının %1,7 artarak 217 milyon ton olacağı öngörülmektedir.
- ✚ Dünya buğday ithalatının %1,6 artarak 213 milyon ton olacağı öngörülmektedir.
- ✚ Dünya buğday başlangıç stoklarındaki azalışa rağmen üretimdeki artış ile buğday arzının artacağı öngörülmektedir.
- ✚ Türkiye buğday üretiminin bir önceki yıllara aynı kalacağı öngörülmektedir.
- ✚ Türkiye buğday ihracatının %7 azalacağı öngörülmektedir.
- ✚ Türkiye buğday ithalatının artacağı öngörülmektedir.

1. DÜNYADA DURUM: 2023/2024

Küresel buğday piyasaları 2023/2024 döneminde, Rusya-Ukrayna savaşı, olumsuz iklim koşulları ve gıda güvenliğine yönelik politikalar nedeniyle dalgalı bir seyir izlemiştir. Covid-19 pandemisi, iklim değişikliği, jeopolitik çatışmalar ve ihracat kısıtlamaları, küresel buğday piyasalarında arz ve fiyatlar üzerinde önemli baskılar yaratmıştır. Artan dünya nüfusu ve buğdayın temel bir gıda maddesi olması, talebin yükselmesine neden olmuş; bu durum ülkeleri üretim ve stok seviyelerini artırmaya yöneltmiştir. Karadeniz Bölgesindeki jeopolitik riskler, arz ve lojistik süreçlerde belirsizlikleri artırmış; başta Rusya olmak üzere büyük ihracatçı ülkelerin uyguladığı ihracat kotaları ve vergiler ise küresel fiyat oluşumunda belirleyici olmuştur.

Arz 2023/2024 üretim sezonunda artış göstermiş olsa da, ihracat ve tüketimdeki yükseliş nedeniyle yıl sonu buğday stokları azalmıştır. 2023'te arz endişeleriyle yükselen buğday fiyatları, 2024'te üretimin kısmen toparlanmasıyla daha yatay bir görünüm sergilemiş fakat piyasalardaki kırılganlık devam etmiştir. Ülkeler, iç piyasa istikrarını sağlamak amacıyla korumacı ticaret önlemlerine yönelmiş; bu durum buğdayın ekonomik olduğu kadar stratejik bir ürün olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur.

1.1. Buğday Ekim Alanı ve Üretimi

Dünya genelinde 2023/24'de yaklaşık 223 milyon hektar alanda buğday üretimi gerçekleştirilmiştir. Bir önceki döneme kıyasla buğday ekim alanlarında %1,4 oranında artış gözlemlenmiştir. Ekim alanı bakımından ülkeler arasında Hindistan %14 ile en büyük paya sahip olurken, onu Rusya %13, AB %11, Çin %10 ve ABD

%7 ile takip etmektedir. Bu beş ülke, küresel buğday ekim alanının %55'lik kısmını oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra Avustralya, Kazakistan, Kanada, Pakistan ve Türkiye, ekim alanı açısından ilk on ülke içerisinde yer alarak dünya buğday üretiminde önemli rol oynamaktadır (Tablo 1).

Tablo 1. Ülkeler itibarıyla dünya buğday ekim alanı (bin ha)

	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026
Hindistan	31.125	30.459	31.401	31.833	32.761
Rusya	27.630	29.000	28.830	27.800	26.500
AB	24.294	24.435	24.320	22.740	23.885
Çin	23.568	23.519	23.627	23.587	23.600
ABD	15.032	14.360	15.005	15.634	15.071
Avustralya	12.728	13.045	12.372	13.060	12.700
Kazakistan	12.719	12.811	13.130	13.067	12.200
Kanada	9.199	10.111	10.709	10.652	10.700
Pakistan	9.168	8.977	9.033	9.734	9.099
Türkiye	7.050	6.800	7.200	7.250	7.300
Arjantin	6.550	5.500	5.575	6.341	6.300
İran	6.000	6.200	6.200	6.200	6.200
Ukrayna	7.409	5.600	5.010	5.200	5.500
Diğer	29.179	28.845	30.337	29.292	28.354
Dünya	221.651	219.662	222.749	222.390	220.170

Kaynak: USDA, 2025 (Erişim: 28.11.2025)

Dünya buğday üretimi ülkeler arasındaki verim farklılığına bağlı olarak AB, Çin, Hindistan, Rusya ve ABD olarak sıralanmaktadır.

Dünya buğday üretimi 2022/23 pazarlama yılında 790 milyon ton iken, 2023/24 pazarlama yılında %0,2 oranında artarak 792 milyon tona ulaşmıştır (Tablo 2).

Tablo 2. Yıllar itibarıyla dünya buğday üretiminde önemli ülkeler (bin ton)

	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026
AB	138.479	134.492	135.375	122.147	142.300
Çin	136.946	137.723	136.590	140.099	140.000
Hindistan	109.586	104.000	110.554	113.292	117.510
Rusya	75.158	92.000	91.500	81.600	86.500
ABD	44.804	44.898	49.095	53.851	54.010
Kanada	22.422	34.879	33.414	35.939	37.000
Avustralya	36.237	40.545	25.960	34.110	36.000
Pakistan	27.464	26.209	28.161	31.438	28.980
Ukrayna	33.007	21.500	23.000	23.400	23.000
Arjantin	22.150	12.550	15.850	18.510	22.000
Türkiye	16.000	17.250	21.000	19.000	19.000
Kazakistan	11.814	16.404	12.111	18.577	18.900
Diğer	106.753	108.025	109.730	108.827	103.689
Dünya	780.820	790.475	792.340	800.790	828.889

Kaynak: USDA, 2025 (Erişim: 28.11.2025)

Üretimin yanında küresel buğday arzının da 1,29 milyar tona ulaşması Hindistan, AB ve Ukrayna gibi önemli buğday üreticisi ülkelerdeki üretim artışından

kaynaklanmaktadır (Tablo 3). Özellikle elverişli hava koşullarının hâkim olduğu ülkelerde üretim artışı bir önceki yıllara göre daha fazla gerçekleşmiştir.

1.2. Buğday Arzı ve Kullanımı

USDA verilerine göre, 2022/23 pazarlama yılında 1,28 milyar ton olan dünya buğday arzı, 2023/24 pazarlama yılında %0,8 artışla 1,29 milyar tona yükselmiştir (Tablo 3). Dünya buğday verileri incelendiğinde başlangıç stoklarındaki azalmaya rağmen buğday arzındaki bu artışta, önemli üretici

ülkelerden olan Hindistan, AB gibi ülkelerdeki buğday üretiminin artması etkili olurken, aynı zamanda Çin, AB ve Türkiye gibi ülkelerin buğday ithalatındaki yükselişinin de etkili olduğu görülmektedir (Ek Tablo 1).

Tablo 3. Dünya buğday arz ve kullanımı (milyon ton)

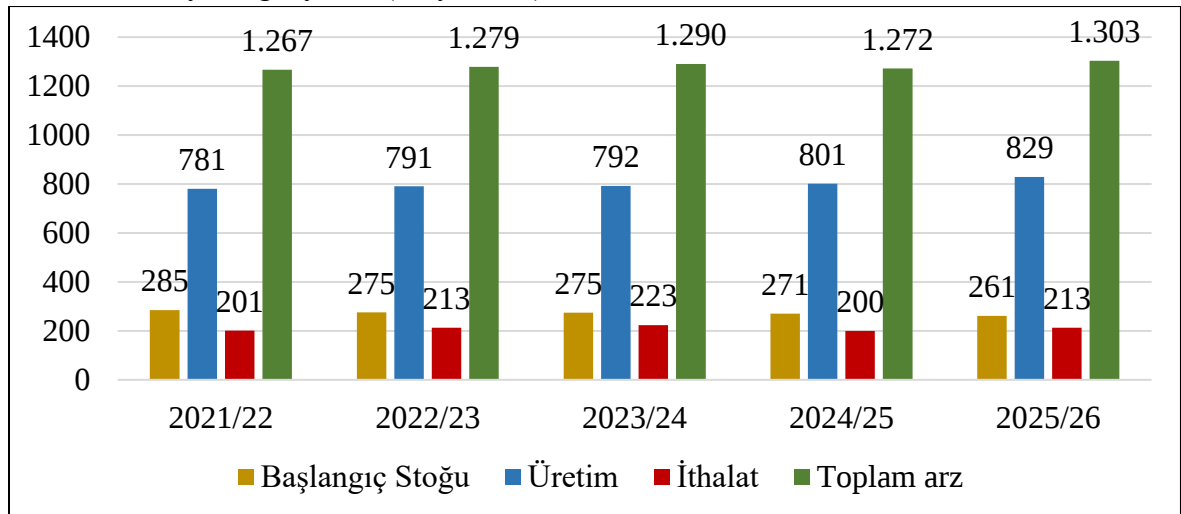
	2021/22	2022/23	2023/24 Durum	2024/25 Tahmin	2025/26 Öngörü
ARZ					
Başlangıç stokları	285,3	275,3	274,7	270,7	261,4
Üretim	780,8	790,5	792,3	800,8	828,9
İthalat	200,5	212,8	223,2	200,2	212,9
Toplam arz	1.266,6	1.278,6	1.290,2	1.271,7	1.303,2
KULLANIM					
Yurtiçi kullanım	787,6	781,9	797,3	800,6	814,6
İhracat	203,7	222,0	222,2	209,7	217,2
Toplam kullanım	991,3	1.003,9	1.019,5	1.010,3	1.031,8
Yıl sonu stokları	275,3	274,7	270,7	261,4	271,4
Stok-kullanım oranı (%)	27,8	27,4	26,6	25,9	26,3

Kaynak: USDA, 2025 (Erişim: 28.11.2025), (Pazarlama yılı: Haziran-Mayıs)

Küresel buğday arzında, 2023/24 sezonunda başlangıç stoklarının azalmasına rağmen üretim ve ithalatın artması sonucu artış gözlemlenmiştir. 2022/23 döneminde küresel buğday üretimi 791 milyon ton iken, 2023/24 sezonunda üretim %0,1 oranında artış göstererek 792 milyon tona ulaşmıştır. Üretimdeki bu küçük artış, arzı desteklemiş ve piyasadaki dengeyi sağlamada önemli bir rol oynamıştır. Bu dönemde buğday ithalatında da belirgin bir yükseliş yaşanmıştır. Toplam ithalat, önceki yıla göre %4,7 oranında artarak 223 milyon tona

ulaşmıştır (Grafik 1). Bu durum, hem tüketici ülkelerdeki talebin canlı olduğunu hem de küresel ticarete hareketliliğin devam ettiğini göstermektedir. Üretim ve ithalat artışları, toplam küresel buğday arzının yükselmesine doğrudan katkıda bulunmuştur. Küresel buğday arzı bir önceki üretim sezonuna kıyasla %0,9 oranında artarak 1,3 milyar ton seviyesine ulaşmıştır. Bu artış, dünya genelinde buğday piyasasının istikrarını korumaya ve arz-talep dengesini desteklemeye yardımcı olmuştur.

Grafik 1. Dünya buğday arzı (milyon ton)

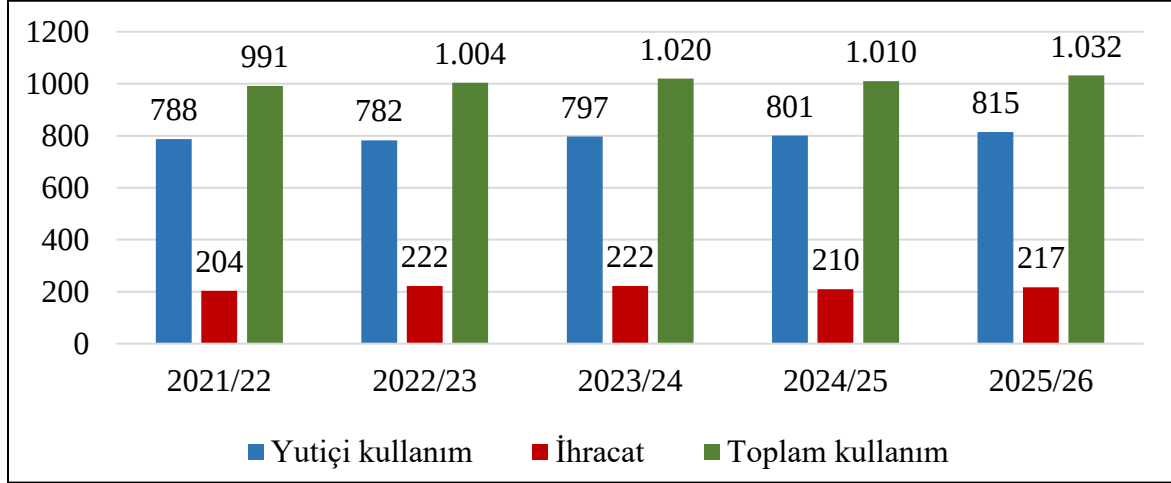

Kaynak: USDA, 2025 (Erişim: 28.11.2025)

Buğday ve buğday ürünlerine olan talep artan nüfusla birlikte yükselmiş, bu da tüketimin artmasına neden olmuştur. 2022/23 pazarlama yılında 782 milyon ton olan dünya buğday yurtiçi kullanımı, %1,9 artarak 2023/24 sezonunda 797 milyon tona

ulaşmıştır. İhracat hacmindeki genişleme ve yurtiçi kullanımın artmasıyla birlikte bir önceki yıla göre küresel buğday kullanımı %1,6 artarak 1 milyar 20 milyon tona yükselmiştir (Grafik 2).

Grafik 2. Dünya buğday kullanımı (milyon ton)

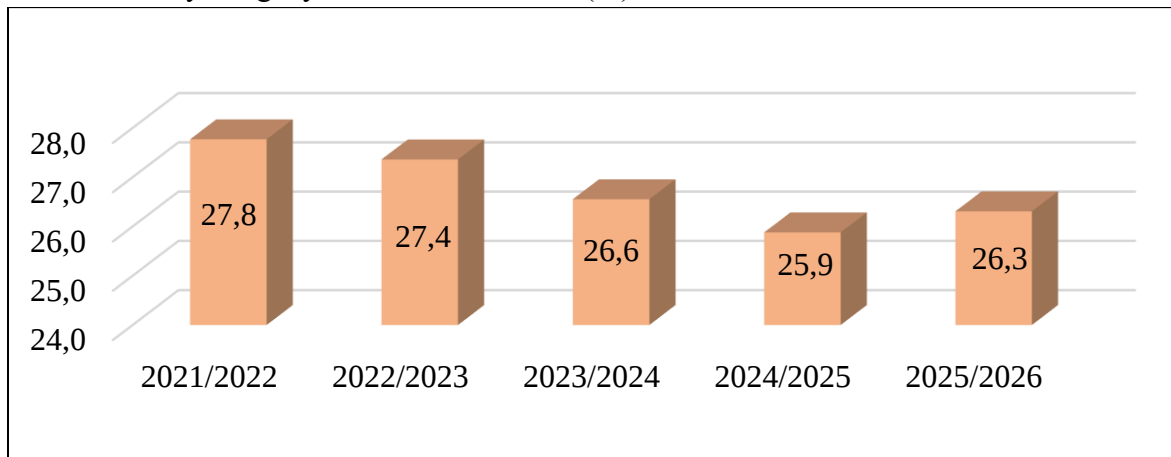

Kaynak: USDA, 2025 (Erişim: 28.11.2025)

2023/24 pazarlama yılında buğdayın toplam arzı ve toplam kullanımı, bir önceki yıla kıyasla artış göstermiştir. Toplam arz artışı üretim ve stok artışlarından kaynaklanırken, toplam kullanımın daha hızlı bir artış göstermesi özellikle gıda, yem ve endüstriyel kullanım talebindeki büyümeden kaynaklanmıştır. Bu durum, toplam

kullanımın toplam arzı aşmasına yol açmış ve sonuç olarak buğday stoklarında azalmaya neden olmuştur. Stok kullanım oranı, bir yıl boyunca kullanılan stok miktarının toplam stoklara oranını ifade etmektedir. 2022/23 üretim döneminde %27,4 olan stok kullanım oranı, 2023/24 döneminde %26,6'ya gerilemiştir (Grafik 3).

Grafik 3. Dünya buğday stok kullanım oranı (%)

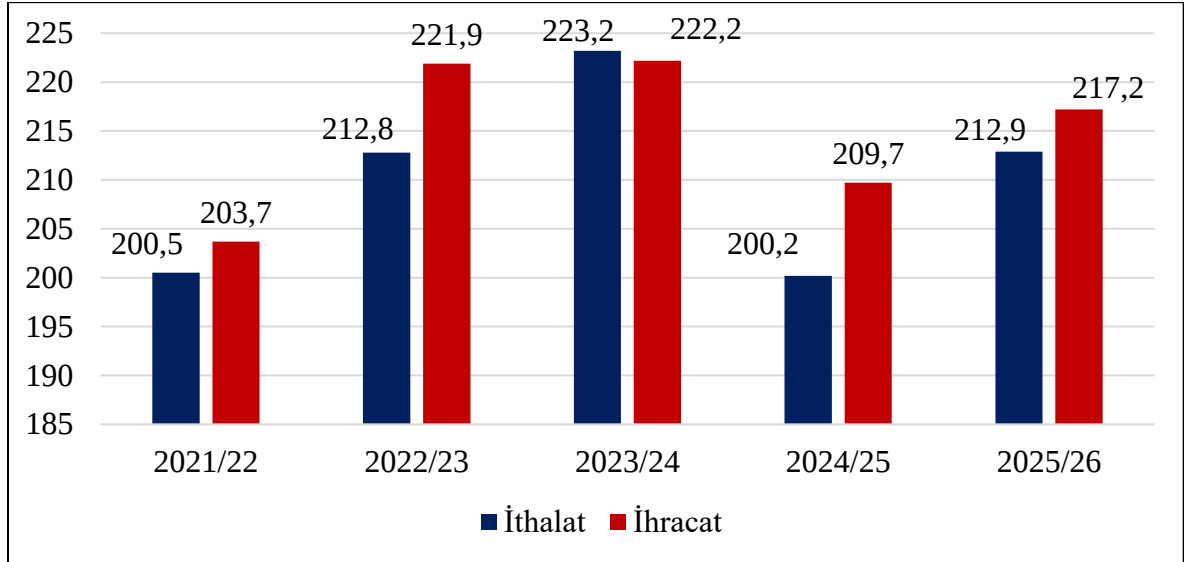
Kaynak: USDA, 2025 (Erişim: 28.11.2025)

1.3. Buğday İhracatı ve İthalatı

Dünya buğday ihracatında ilk beş ülkeye bakıldığında 2023/24 pazarlama yılı için sıralama Rusya, AB, Kanada, Avustralya ve ABD şeklinde olurken ithalatta bu sıralama Çin, Endonezya, AB, Mısır ve Cezayir şeklinde olmuştur. USDA verilerine göre 2021/22 pazarlama yılında 203,7 milyon ton olan dünya buğday ihracatı 2022/23 pazarlama yılında %8,9 artarak 221,9 milyon tona yükselmiştir. 2023/24 üretim döneminde ise ihracat %0,1 artarak 222,2

milyon ton olmuştur. Bu dönemde ihracat artışı özellikle Rusya, AB, Ukrayna, Arjantin ve Türkiye kaynaklı olmuştur (Ek Tablo 3). Dünya buğday ithalatı 2021/22 döneminde 200,5 milyon ton seviyesinde gerçekleşmiş, Orta Doğu ülkelerindeki talep artışının etkisiyle 2022/23'te %6,1 artarak 212,8 milyon tona ulaşmıştır. 2023/24 pazarlama yılında ise ithalat miktarı %4,9 artışla 223,2 milyon ton olmuştur (Grafik 4).

Grafik 4. Dünya buğday ticareti (milyon ton)

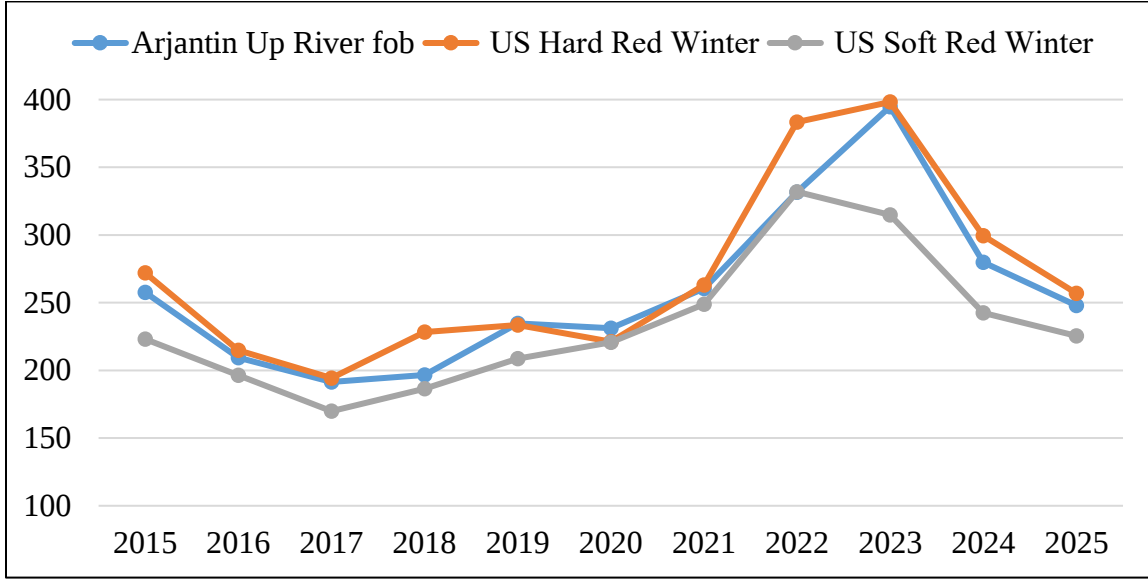
Kaynak: USDA, 2025 (Erişim: 28.11.2025)

1.4. Buğday Fiyatları

2021/22 pazarlama yılında (2021 Haziran–2022 Mayıs) ortalama 260 \$/ton seviyesinde olan Arjantin Up River FOB fiyatı, 2022/23 pazarlama yılında (2022 Haziran–2023 Mayıs) 332 \$/tona, 2023/24 pazarlama yılında ise (2023 Haziran–2024 Mayıs) 395 \$/tona yükselmiştir. ABD Hard Red Winter

(HRW) buğday fiyatı 2022/23 pazarlama yılında 383 \$/ton iken, 2023/24 üretim döneminde 398 \$/tona çıkmıştır. ABD Soft Red Winter (SRW) buğday fiyatı ise 2022/23 pazarlama yılında 332 \$/ton seviyesinden 2023/24 pazarlama yılında 315 \$/ton'a yükselmiştir (Grafik 5).

Grafik 5. Dünya buğday ihraç fiyatları (\$/ton)

Kaynak: FAO, 2025 (Erişim:04.11.2025), (Pazarlama yılı: Haziran-Mayıs)

2. DÜNYADA TAHMİN: 2024/2025

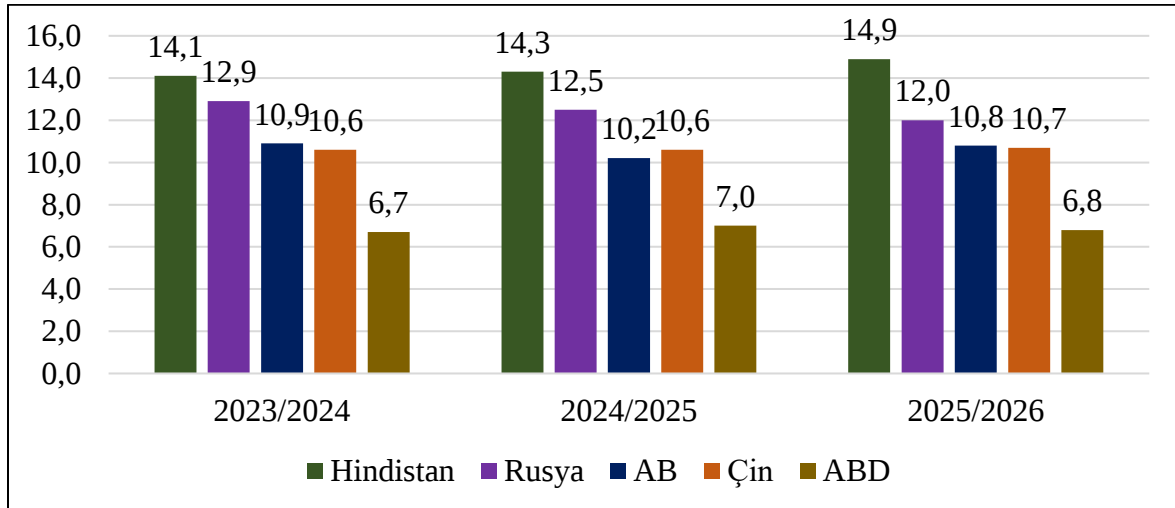
USDA raporuna göre 2024/25 pazarlama yılında buğday üretiminin %0,2 arttığı, ithalatın ise %5,6 azaldığı tahmin edilmektedir. Un ihracatının ise geçen sezonla aynı kalması beklenmektedir. Dünya buğday arzının, düşük başlangıç stokları ve azalan ithalat nedeniyle 2024/25 üretim döneminde yaklaşık %1,3 oranında azalacağı tahmin edilmektedir. Çin, Hindistan ve ABD gibi önemli üretici ülkelerde buğday üretiminin artması beklenirken, AB ülkelerinde olumsuz iklim koşullarına bağlı olarak üretimin azalacağı tahmin edilmektedir. Dünya buğday yemlik kullanımında %4,1'lik bir düşüş beklenirken, toplam kullanımda beklenen %0,7'lik azalışın ise büyük ölçüde ihracattaki %3,5'lik gerilemeden kaynaklandığı tahmin edilmektedir.

2.1. Buğday Ekim Alanı ve Üretimi

Dünya buğday ekim alanları incelendiğinde, bir önceki üretim dönemine kıyasla önemli bir değişim olmadığı, ekim alanlarının büyük ölçüde sabit kaldığı görülmektedir. Küresel buğday ekim alanlarının yaklaşık %55'i Hindistan, Rusya, AB, Çin ve ABD tarafından gerçekleştirilmektedir. 2024/25 pazarlama döneminde, küresel buğday ekim alanlarında %14,3'lük pay ile Hindistan ilk sırada yer alırken, Rusya %12,5 ile ikinci, AB ise %10,2 ile üçüncü sırada bulunmaktadır. Çin %10,6'lık pay ile dördüncü sırada yer alırken, ABD %7,0'lık

pay ile ilk beş ülke arasında yer almaktadır (Grafik 6). Söz konusu ülkeler, aynı zamanda dünya buğday üretiminin %63,8'ini karşılamaktadır. 2024/25 pazarlama yılı itibarıyla buğday üretiminde Çin %17,5'lik pay ile ilk sırada yer alırken, AB %15,3'lük pay ile ikinci sırada, Hindistan %14,1'lik pay ile üçüncü sırada bulunmaktadır. Bu ülkeleri sırasıyla %10,2'lik pay ile Rusya ve %6,7'lik pay ile ABD izlemekte olup, söz konusu ülkeler dünya buğday üretiminde ilk beşi oluşturmaktadır (Grafik 7).

Grafik 6. Dünya buğday ekim alanında önemli ülkelerin payları (%)

Kaynak: USDA, 2025 (Erişim: 28.11.2025)

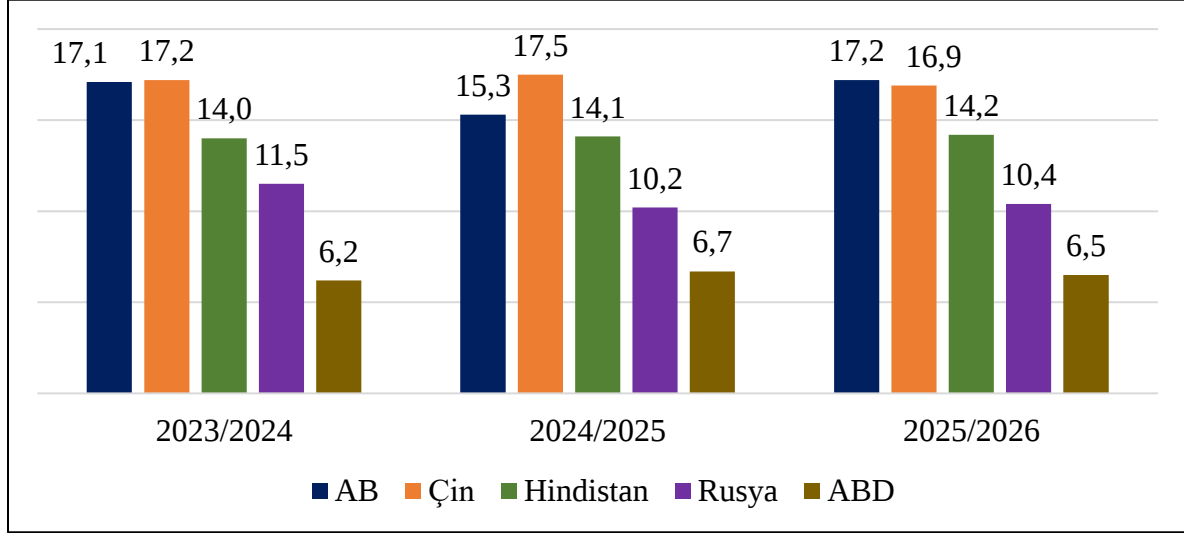
2024/25 pazarlama yılında dünya buğday üretiminin, başlıca üretici ülkeler arasında yer alan Çin, Hindistan ve Kanada'daki üretim artışlarına bağlı olarak yükseldiği

tahmin edilmektedir. 2023/24 üretim döneminde 792 milyon ton olan dünya buğday üretimi %1,1 oranında artarak 801 milyon ton seviyesine ulaşmıştır (Tablo 2).

Ekim alanı bakımından dünya genelinde altıncı sırada yer alan Kazakistan, verim düşüklüğü nedeniyle buğday üretiminde ilk on ülke arasında yer alamamaktadır. Buğday

ekim alanlarının %3,0'ına ve toplam buğday üretiminin %2,5'ine sahip olan Türkiye ise dünya buğday üretimi sıralamasında onuncu sırada yer almaktadır (Ek Tablo 2).

Grafik 7. Dünya buğday üretiminde önemli ülkelerin payları (%)

Kaynak: USDA, 2025 (Erişim: 28.11.2025)

2.2. Buğday Arzı ve Kullanımı

2023/24 pazarlama yılında 274,0 milyon ton olarak gerçekleşen dünya buğday başlangıç stoklarının, 2024/25 pazarlama yılında 267,4 milyon tona gerilediği tahmin edilmektedir. Bu dönemde dünya buğday üretimi bir önceki yıla göre %0,2 oranında artış gösterirken, ithalat miktarı %5,6 oranında azalmıştır. Üretimdeki sınırlı artışa rağmen ithalattaki belirgin düşüş sonucunda dünya buğday arzının %1,3 oranında azalarak 1,27 milyar tona gerilediği görülmektedir. Aynı dönemde dünya buğday kullanımının büyük

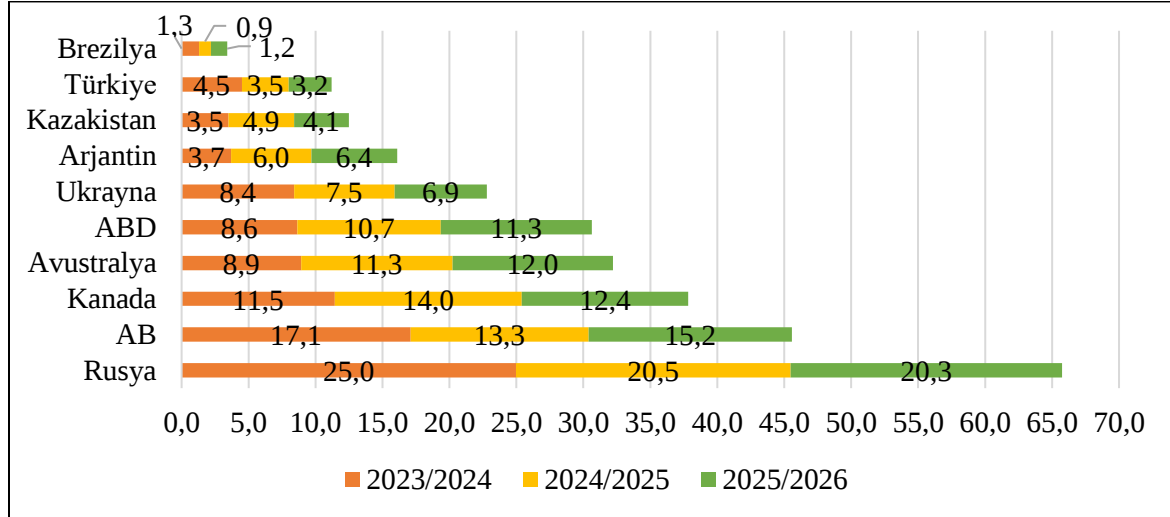
ölçüde değişmeden kaldığı tahmin edilmektedir. Buna karşılık, dünya buğday yıl sonu stoklarının %3,6 oranında azalarak 258 milyon tona düştüğü tahmin edilmektedir. Bir önceki döneme kıyasla yıl sonu stoklarında en fazla azalışın Avrupa Birliği, Rusya, Türkiye ve Orta Doğu ülkelerinde gerçekleştiği, buna karşılık ABD'de yıl sonu stoklarının %14,1, Hindistan'da ise %13,3 oranında arttığı dikkat çekmektedir (Ek Tablo 1).

2.3. Buğday İhracatı ve İthalatı

Dünya buğday ihracatında öne çıkan başlıca ülkeler arasında Rusya, AB, Kanada, Avustralya ve ABD yer almaktadır. 2024/25 pazarlama yılı itibarıyla Rusya, %20,5'lik pay ile dünya buğday ihracatında ilk sırada yer alırken, Kanada %14,0 ile ikinci, AB %13,3 ile üçüncü, Avustralya %11,3 ile dördüncü sırada yer almaktadır. Türkiye ise

%3,5'lik ihracat payı ile dünya buğday ihracatında dokuzuncu sıradadır (Grafik 8). Küresel buğday ticaretine bakıldığında, 2023/24 pazarlama yılında yaklaşık 222 milyon ton olarak gerçekleşen dünya buğday ihracatının, 2024/25 pazarlama yılında 210 milyon ton seviyesine gerileyeceği tahmin edilmektedir (Ek Tablo 3).

Grafik 8. Dünya buğday ihracatında önemli ülkelerin payları (%)

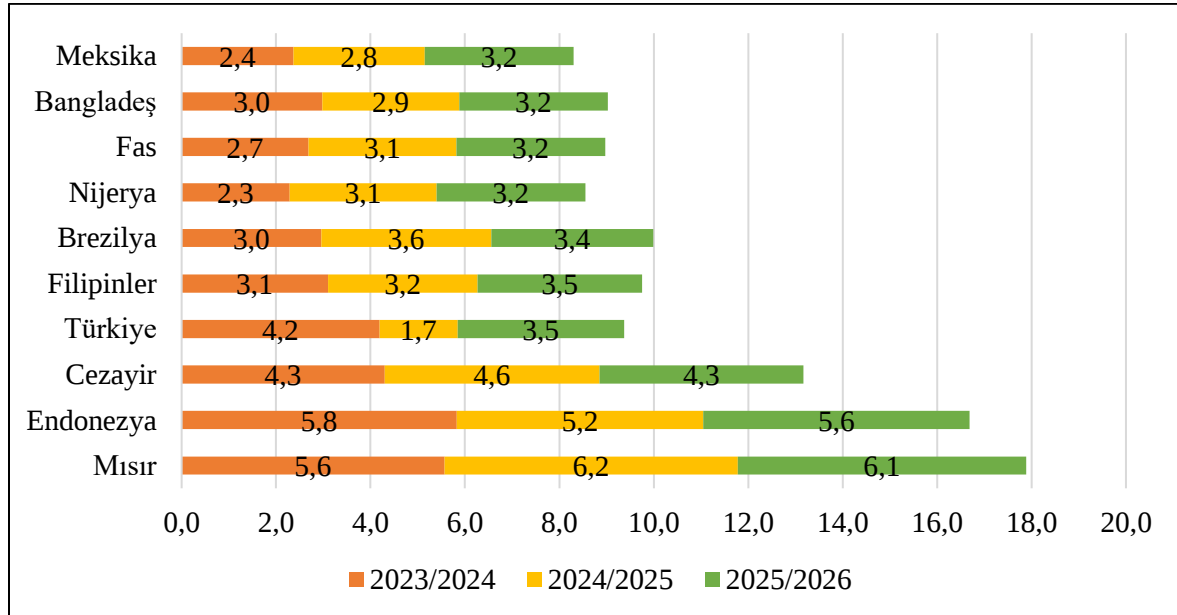
Kaynak: USDA, 2025 (Erişim: 28.11.2025)

Dünya buğday ithalatında Mısır, Endonezya, Cezayir, Türkiye ve Filipinler ilk sıralarda yer almaktadır. Brezilya, Nijerya, Fas, Bangladeş ve Meksika ise 2024/25 pazarlama yılında dünya buğday ithalatında ilk on içerisinde yer alan diğer ülkelerdir. Türkiye'nin dünya buğday ithalatındaki payı yıllar itibarıyla değişmekle birlikte, son üç pazarlama yılı ortalaması %3,1 düzeyindedir (Grafik 9).

2023/24 pazarlama yılında 223 milyon ton olan dünya buğday ithalatının, 2024/25 pazarlama yılında %10,3 oranında azalarak 200 milyon tona gerilemesi beklenmektedir (Ek Tablo 4).

Bu dönemde Türkiye'nin dünya buğday ithalatında bir önceki yıla göre %1,7'lik pay ile gerilediği tahmin edilmektedir (Grafik 9).

Grafik 9. Dünya buğday ithalatında önemli ülkelerin payları (%)

Kaynak: USDA, 2025 (Erişim: 28.11.2025)

2.4. Buğday Fiyatları

Küresel tahıl piyasalarında fiyat dalgalanmalarının artmasında iklim değişikliği, kuraklık, aşırı hava olayları, verim düşüşü gibi riskler ön plana çıkmakta ve üretimi olumsuz etkilemektedir. Dünya bankası, 2024 yılında ton başına buğday fiyat beklentisinin önceki yıllara göre

tahminlerin oldukça altında olacağını açıklamıştı. 2024 yılı buğday ihraç fiyat ortalamalarına bakıldığında; kırmızı sert buğday fiyatı 300 \$/ton, Arjantin (Nehir üstü) fiyatı 280 \$/ton ve kırmızı yumuşak buğday fiyatı 243 \$/ton olarak gerçekleşmiştir (FAO, 2024).

3. DÜNYADA ÖNGÖRÜ: 2025/2026

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) son raporuna göre 2025/2026 pazarlama yılı için küresel buğday üretiminin AB ülkelerinde beklenen üretim artışının etkisiyle bir önceki yıla göre %1 artacağı öngörülmektedir. FAO'nun 7 Mart'ta yayınlanan bilgilendirme notunda özellikle buğday ekim alanlarında artış olacağı, kuraklık koşullarının olumsuz yönde gelişmemesi durumunda ülkelerin buğday veriminin de yıldıan yıla artacağı tahmin edilmektedir. Öte yandan, küresel tahıl ticaretinin düşüş eğilimini sürdüreceği, 2023/24 dönemine kıyasla %5,6 azalarak 484,2 milyon tona gerileyeceği öngörülmektedir. 2024/2025 pazarlama yılında küresel buğday arzı ve kullanımında artış beklenirken, buğday başlangıç stoklarının %3,4 oranında azalacağı öngörülmektedir. Fiyat gelişmelerine bakıldığında, Mayıs 2024'te 291 ABD doları/ton (HRW) seviyesine kadar yükselen buğday ihrac fiyatlarının, Eylül 2024 itibarıyla 270 ABD doları/ton, Mayıs 2025 itibarıyla ise 237 ABD doları/ton seviyesine gerilediği görülmektedir.

3.1. Buğday Üretimi

Dünya buğday ekim alanının 2025/26 pazarlama yılında bir önceki yıla göre %1 oranında azalacağı öngörülmektedir. Dünya buğday üretiminde ilk sıralarda yer alan AB, Çin, Hindistan, Rusya ve ABD'nin buğday ekim alanlarına bakıldığında Rusya'nın ekim alanının %4,7, ABD'nin ekim alanının ise %3,6 azalacağı öngörülmektedir (Tablo 1).

Dünya buğday üretiminin 2025/26 pazarlama yılında, 2024/25 dönemine göre %3,5 oranında artması beklenmektedir. Üretimde %17 ile AB ilk sırada yer alırken, Çin %16 ile ikinci, Hindistan %14 ile üçüncü, Rusya %10 ile dördüncü ve ABD %6'lık pay ile beşinci sırada bulunmaktadır (Ek Tablo 2).

3.2. Buğday Arzı

Düşük başlangıç stoklarına rağmen, üretim ve ithalattaki artışın etkisiyle dünya buğday arzının yükselmesi beklenmektedir. 2024/25 pazarlama yılında 1 milyar 272 milyon ton olarak gerçekleşen buğday arzının, 2025/26 pazarlama yılında %2,5 artarak 1 milyar 303 milyon tona ulaşacağı öngörülmektedir.

3.3. Buğday Kullanımı

2024/25 pazarlama yılında 1 milyar 10 milyon ton olan toplam buğday kullanımının, 2025/26 pazarlama yılında %2,1 oranında artarak 1 milyar 31 milyon tona yükselmesi beklenmektedir (Tablo 3).

3.4. Buğday Ticareti

Dünya buğday ihracatının 2024/25 pazarlama yılında 210 milyon ton olduğu, 2025/26 pazarlama yılında ise %3,6 artışla 217 milyon tona ulaşacağı tahmin edilmektedir. Aynı dönemde dünya buğday ithalatının 200 milyon tondan %6,3 artarak 213 milyon tona yükseleceği öngörülmektedir.

3.5. Buğday Yıl Sonu Stokları ve Stok Kullanım Oranı

2024/25 pazarlama yılında 271 milyon ton olan dünya buğday başlangıç stoklarının 2025/26 pazarlama yılında 261 milyon tona gerilemesi beklenmektedir. Stok kullanım oranının ise bir önceki yıla göre %1,5 artarak %26,3 seviyesinde gerçekleşeceği öngörülmektedir (Tablo 3).

Tarımsal Piyasa Bilgi Sistemi (AMIS), 2025/26 pazarlama dönemi için küresel buğday piyasasına ilişkin değerlendirmesinde, belirsiz hava koşulları ve değişen uluslararası ticaret politikalarına rağmen, büyük üretici ülkelerdeki elverişli mahsul koşullarının küresel buğday dengesini destekleyeceğini bildirmektedir. AMIS, üretim ve ticaretin az da olsa artmasının beklendiğini, bu artışın özellikle Hindistan, Pakistan ve Ukrayna'daki üretim beklentilerinin iyileşmesinden kaynaklandığını vurgulamaktadır.

Küresel buğday kullanımında ise Çin, Fas ve ABD'de önceki sezona göre düşüş öngörülmektedir. Ancak gıda, yem ve sanayi sektörlerindeki talep artışının, genel olarak küresel buğday kullanımını yükselteceği değerlendirilmektedir.

Küresel ticaret görünümünde, AMIS küresel buğday ticaretinin 2024/25 seviyesine göre yaklaşık %4 oranında artmasının

beklendiğini belirtmektedir. Çin, Fas ve Birleşik Arap Emirlikleri için ithalat beklentilerinde aşağı yönlü revizyonlar yapılmış olmasına rağmen, toplam ticaret hacmindeki artış beklentisinin değişmeyeceği öngörülmektedir. Öte yandan, Rusya'ya ilişkin olarak üretim belirsizlikleri ve yeni ticaret kısıtlamaları nedeniyle buğday ihracatının daha önce öngörülenden biraz daha düşük olmasının beklendiği ifade edilmektedir.

Türkiye ise yerli buğday üretimini desteklemek amacıyla alım fiyatlarında önemli bir artış yapmıştır. Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), makarnalık ve değirmenlik buğdayın ton başına fiyatını 13.500 TL'ye yükseltmiş, çiftçilere verilecek ek primlerle nihai fiyatın ton başına 16.020 TL'ye ulaşabileceğini duyurmuştur. Bu gelişme, Türkiye'nin 2025 yılında yerli tahıl üretimine verdiği güçlü desteği göstermektedir.

4. TÜRKİYE’DE DURUM: 2023/2024

USDA verilerine göre Türkiye 2023/24 pazarlama yılında dünya buğday ekim alanının %3,2’sini oluşturmaktadır. Dünya buğday üretiminde 10. sırada yer alan Türkiye, dünya buğday ihracatında ise yedinci sırada yer almaktadır. Bir önceki üretim dönemine göre üretim ve verim artmış, yurtiçi kullanım azalmıştır.

4.1. Buğday Ekilen Alan ve Verimi

Türkiye’de yaklaşık 68 milyon dekar alanda buğday üretimi yapılmaktadır. Bir önceki döneme göre ekim alanı %3,0 oranında artmış, ekilen alan içinde hem üretim hem de verimde yükseliş gerçekleşmiştir.

2023/24 pazarlama yılı itibarıyla, toplam buğday ekim alanı içerisinde %8,8 ile Konya ilk sırada yer almakta; %7,2 ile Şanlıurfa ikinci, %5,5 ile Diyarbakır üçüncü sırada bulunmaktadır. Türkiye’de buğday ekim alanı açısından ilk on içerisinde yer alan diğer iller ise Ankara, Mardin, Tekirdağ, Sivas, Kayseri, Eskişehir ve Edirne olarak sıralanmaktadır (Harita 1).

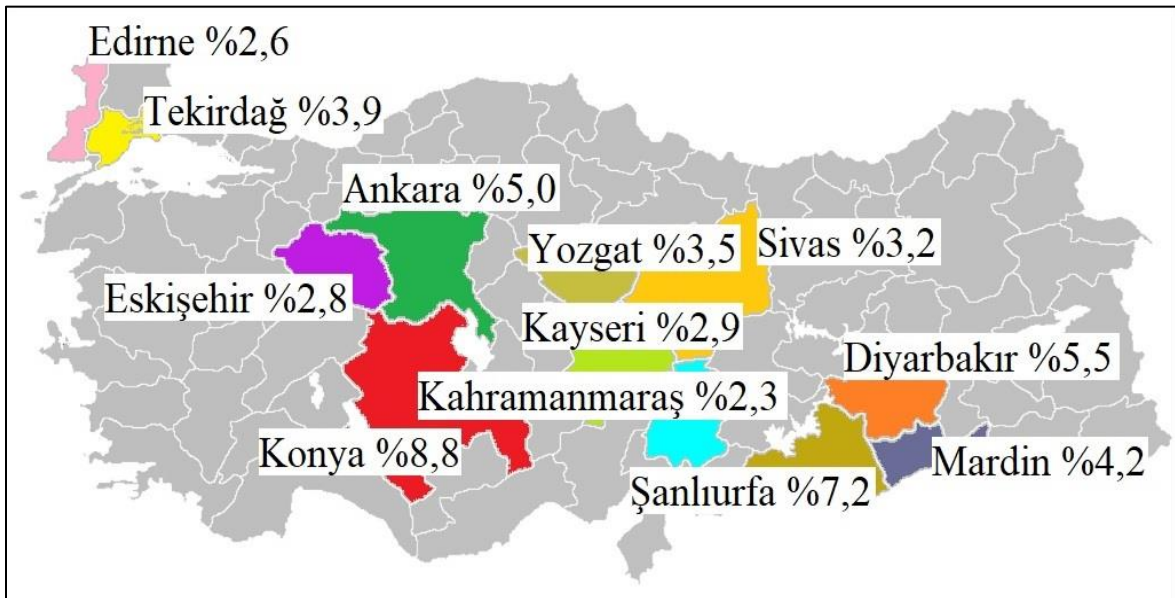
Toplam buğday ekim alanının 12 milyon hektar ile %17,6’lık bölümünü makarnalık buğday oluşturmaktadır. Bu alanda 2023/24 döneminde 4,3 milyon ton üretim

gerçekleştirilmiş; yaklaşık 2,7 milyon ton makarnalık buğday ihracatı yapılmıştır. 2022/23 pazarlama yılında 298 kg/da olan verim 2023/24 yılında %8,0 artarak 322 kg/da olmuştur (TÜİK, 2025).

Bu artışta; ekim alanlarının genişlemesi, uygun iklim koşulları, modern tarım tekniklerinin yaygınlaşması ve özellikle verimliliği artıran girdi kullanımındaki iyileşmeler etkili olmuştur.

Bu verim artışı, hem toplam üretim miktarına olumlu yansımış hem de iç piyasada arzın güçlenmesine katkı sağlamıştır. Ayrıca makarnalık buğday üretimindeki artış, ihracat potansiyelini destekleyen önemli unsurlar arasında yer almıştır.

Harita 1. Türkiye buğday üretiminde önemli illerin payları (2024)

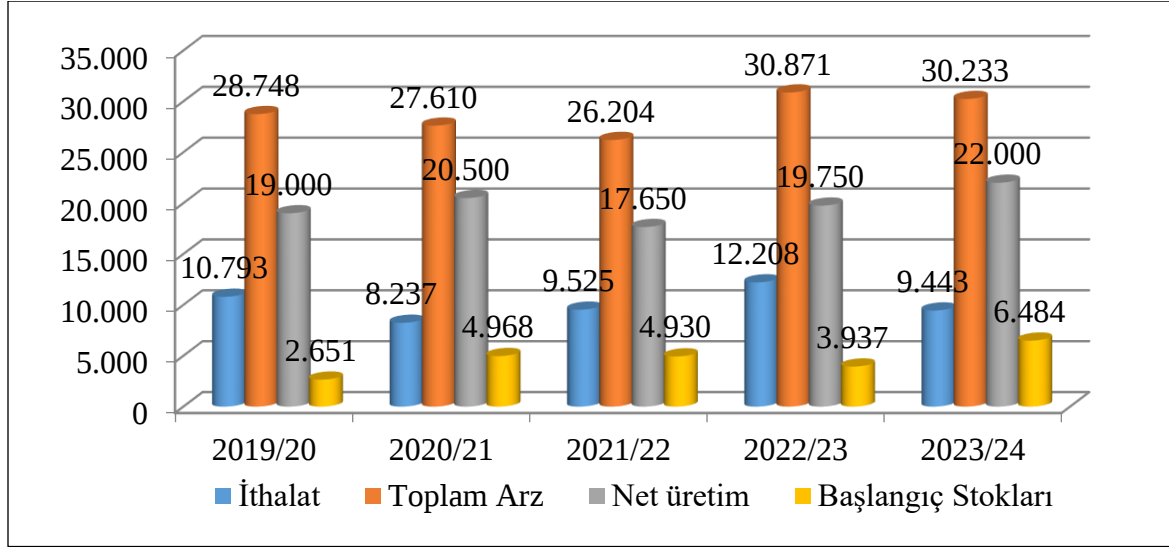
Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim: 03.12.2025)

4.2. Buğday Üretimi ve Arzı

Başlangıç stokları, 2022/23 üretim döneminde bir önceki döneme göre azalmış, 2023/24 pazarlama yılında ise artış göstermiştir. Net üretim, 2021/22 döneminde bir önceki yıla göre %14,0 oranında azalırken, 2022/23 döneminde %11,9 oranında artmıştır. 2023/24

döneminde ise net üretim %11,4 artarak 22 milyon ton seviyesine ulaşmıştır. 2023/24 üretim sezonunda toplam buğday arzı yaklaşık 30 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde buğday ithalatı yaklaşık 10 milyon ton düzeyinde olmuştur.

Grafik 10. Türkiye buğday arzı (bin ton)

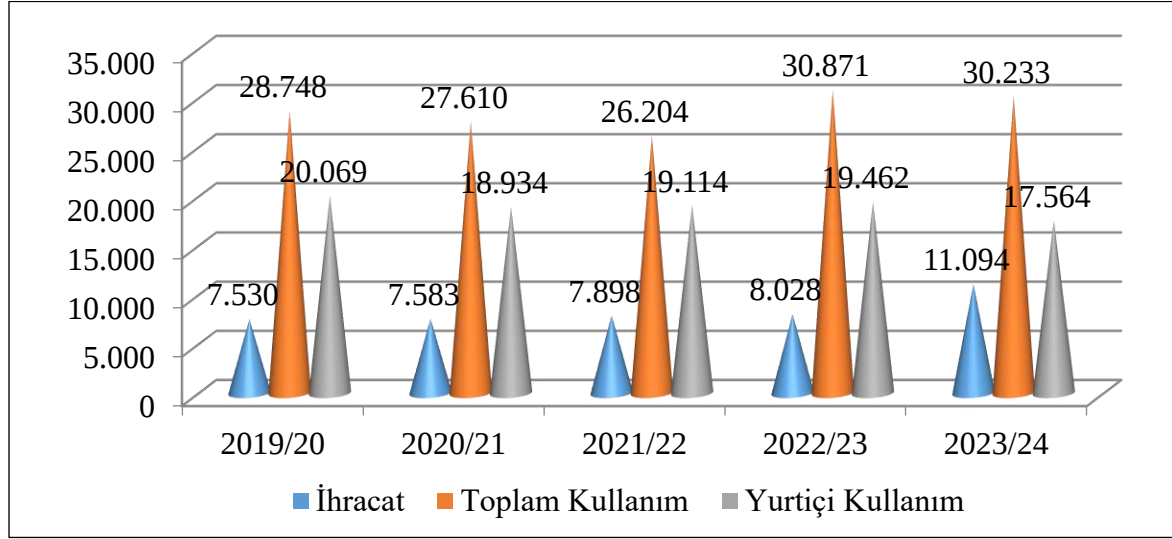
Kaynak: Ek Tablo 5

4.3. Buğday Kullanımı

2023/2024 pazarlama yılında Türkiye’de buğday üretimi yaklaşık 22 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Üretimdeki artış, iç talebin karşılanmasına ve piyasa istikrarının korunmasına katkı sağlamıştır. Bu dönemde toplam buğday arzı, ithalat dâhil olmak üzere yaklaşık 30 milyon ton seviyesine ulaşmıştır (Grafik 11). Toplam buğday kullanımı 2023/2024 döneminde 30 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Bu tüketimin büyük bölümü insan gıdası amaçlıdır ve özellikle ekmeklik buğday, toplam kullanım içinde en yüksek paya sahiptir. Hayvan yemi olarak buğday kullanımı ise sınırlı düzeyde kalmıştır. Endüstriyel kullanım ve tohumluk

gibi diğer kullanım alanları toplam tüketim içinde daha küçük bir pay oluşturmaktadır. Türkiye, bu dönemde buğday ihtiyacının büyük kısmını yerli üretimle karşılamış; ithalat ise ağırlıklı olarak işleme sanayi ve ihracata yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Bu durum, özellikle un ve makarna gibi işlenmiş ürünlerin üretimi ve ihracatı için gerekli hammadde ihtiyacının karşılanmasına imkân tanımıştır. Türkiye, dünya genelinde önde gelen un ve makarna ihracatçıları arasında yer aldığından, buğday ithalatı çoğunlukla yeniden ihracata yönelik işleme amacıyla yapılmaktadır (Grafik 12).

Grafik 11. Türkiye buğday kullanımı (bin ton)

Kaynak: Ek Tablo 5

4.4. Buğday Fiyatları

Son üç yıllık fiyat gelişmeleri incelendiğinde, 2021/22 ile 2022/23 dönemlerinde üretici ve TMO alım fiyatlarında belirgin bir artış yaşandığı görülmektedir. Bu artışta yüksek enflasyon, girdi maliyetlerindeki yükseliş ve küresel piyasalardaki dalgalanmalar etkili olmuştur.

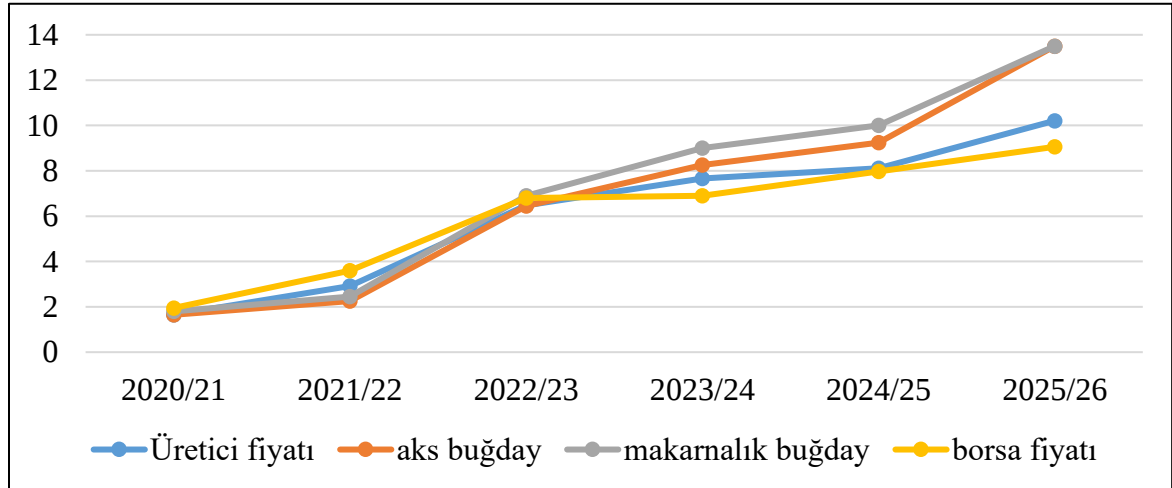
2023/24 döneminde ise fiyatlar artış eğilimini sürdürmüş, üretici fiyatları ve TMO alım fiyatları bir önceki yıla göre yükselmiştir. Buna karşın borsa fiyatları, üretici ve alım fiyatlarına kıyasla daha sınırlı bir artış göstermiştir; bu durum, iç

piyasadaki arz-talep dengesi ve fiyat oluşum mekanizmalarının farklı dinamikler izlemesinden kaynaklanmaktadır.

Özellikle 2022/23'ten itibaren gözlenen fiyat artışları, çiftçilerin üretim maliyetlerini karşılamaya yönelik politikalar ve TMO müdahaleleri çerçevesinde belirlenen daha yüksek taban fiyatlarla desteklenmiştir.

2021/22 pazarlama yılında 2,92 TL/kg olan buğday üretici fiyatı, 2022/23 pazarlama yılında 6,48 TL/kg'a, 2023/24 pazarlama yılında ise 7,66 TL/kg'a yükselmiştir (Tablo 4).

Grafik 12. Türkiye buğday fiyatları (TL/kg)

Kaynak: TÜİK, TMO, TOBB, Erişim Tarihi (04.11.2025)

2023/24 pazarlama yılında maliyetlerin artması sonucu TMO müdahale alım fiyatları da yükseltilmiştir. Ekmeklik buğday (AKS Buğday) alım fiyatı 6,45 TL/kg'dan 8,25 TL/kg'a yükselirken makarnalık buğday alım fiyatı 9,00 TL/kg'a yükselmiştir. 2022/23 pazarlama yılında 6,80 TL/kg olan borsa fiyatı, 2023/2024 pazarlama yılında %1,5 artarak 6,90 TL/kg'a

yükselmiştir (Tablo 4). Buğday yurt içi fiyatlarındaki artışın temel nedeni girdi maliyetlerindeki artışlardır. Bu girdiler içerisinde geniş yer tutan kimyasal gübreler büyük oranda ithal edildiği için dolar kurunda yaşanan değişim kimyasal gübre fiyatlarının aşırı yükselmesine neden olmaktadır.

Tablo 4. Türkiye buğday fiyatları (TL/kg)

Yıllar	Üretici Fiyatı ¹	AKS Buğday TMO Alım Fiyatı ²	Makarnalık Buğday TMO Alım Fiyatı ²	Borsa Fiyatı ³
2012/13	0,64	0,67	0,71	0,69
2013/14	0,67	0,72	0,77	0,77
2014/15	0,77	-	-	0,85
2015/16	0,78	0,86	0,98	0,89
2016/17	0,87	0,91	1,00	0,95
2017/18	0,92	0,94	1,00	0,98
2018/19	1,04	1,05	1,10	1,17
2019/20	1,33	1,35	1,45	1,44
2020/21	1,65	1,65	1,80	1,95
2021/22	2,92	2,25	2,45	3,60
2022/23	6,48	6,45	6,90	6,80
2023/24	7,66	8,25	9,00	6,90
2024/25	8,12	9,25	10,00	7,97
2025/26	10,21	13,5	13,50	9,06

Kaynak: ¹/TÜİK

²/TMO

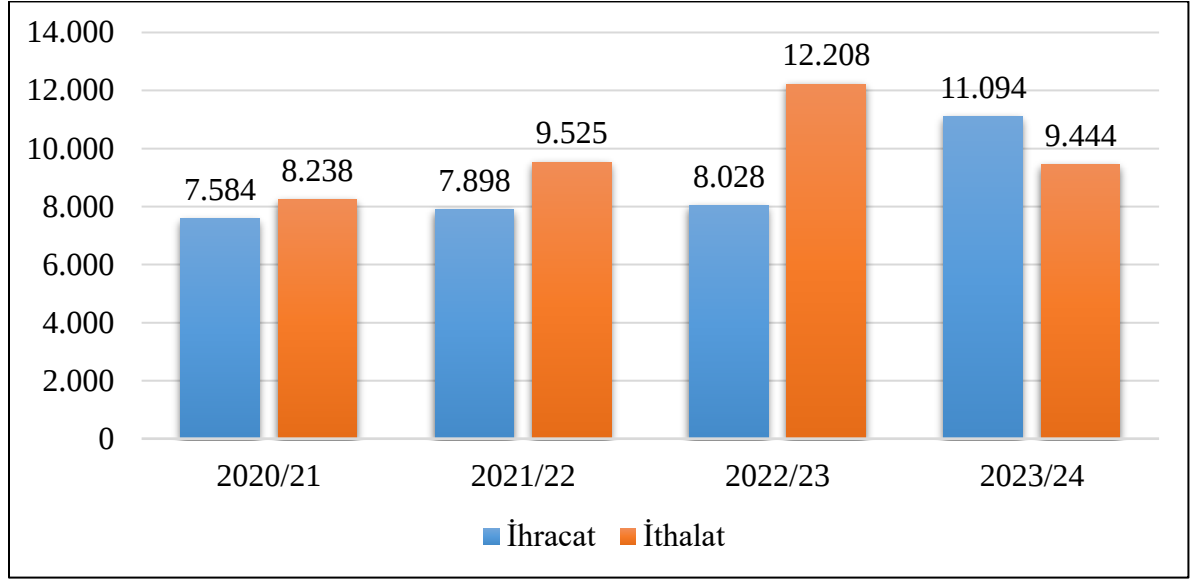
³/ TOBB ortalama borsa fiyatları, Erişim Tarihi (04.11.2025), (Pazarlama yılı: Haziran-Mayıs)

4.5. Buğday İhracatı ve İthalatı

2021/22 pazarlama yılında 9,5 milyon ton olan buğday ithalatı 2022/23 pazarlama yılında %28 artarak 12,2 milyon tona yükselmiştir. 2023/24 pazarlama yılında ise Türkiye'nin buğday ithalatı 9,4 milyon ton olarak gerçekleşerek bir önceki yıla kıyasla düşüş göstermiştir. Buna karşın buğday ve buğdaya dayalı ürünlerin ihracatı 2022/23 sezonunda 8,0 milyon ton iken 2023/24 döneminde %39 artarak 11,1 milyon tona yükselmiştir. 2023/24 üretim döneminde

ihracat, ithalatın üzerine çıkmıştır. Bu gelişme, Türkiye'nin buğdaya dayalı ürünlerde (özellikle un ve diğer işlenmiş ürünler) ihracatçı konumunu güçlendirdiğini ve ithal edilen buğdayın büyük ölçüde işlenerek dış pazarlara yönlendirildiğini göstermektedir. İthalat ve ihracattaki bu dalgalanmalar, iklim koşulları, üretim alanları ve üreticilerin fiyat beklentilerine göre ürün tercihlerinden etkilenmektedir (Grafik 14).

Grafik 13. Türkiye buğday ithalat ve ihracatı (bin ton)

Kaynak: Ek Tablo 5

5. TÜRKİYE’DE TAHMİN: 2024/2025

TÜİK verilerine göre 2024/25 üretim döneminde buğday üretiminin bir önceki yıla kıyasla %5,5 oranında azalarak 20,8 milyon ton seviyesinde gerçekleştiği tahmin edilmektedir. Üretimdeki düşüş, iklim değişikliğine bağlı olarak yaşanan kuraklık ve verim kayıplarından kaynaklanmaktadır. Bu dönemde ekim alanlarının bir önceki yıla göre büyük ölçüde değişmediği öngörülmektedir. Öte yandan, ithalatta uygulanan kota ve yasakların etkisiyle buğday ithalatının bir önceki döneme kıyasla azaldığı tahmin edilmektedir.

5.1. Buğday Ekilen Alan ve Verimi

TÜİK verilerine göre, 2024/25 pazarlama yılında Türkiye’de buğday ekim alanının bir önceki yıla kıyasla %2,8 artması ve 7 milyon hektar seviyesinde olması beklenmektedir. Bu dönemde buğday veriminin bir önceki yıla göre %8,1 oranında azalarak 296 kg/da düzeyinde olacağı tahmin edilmektedir. Üretim miktarındaki düşüş, özellikle verim kayıplarından kaynaklanmakta olup iklim koşullarının bu dönemde etkili olduğu görülmektedir (TÜİK, 2025).

5.2. Buğday Arzı ve Kullanımı

2024/25 pazarlama yılında Türkiye’de toplam buğday arzının 30 milyon ton olacağı tahmin edilmektedir. Aynı dönemde buğday ihracatının bir önceki yıla göre %26 azalarak 7,2 milyon ton seviyesinde gerçekleşeceği öngörülmektedir. Yurtiçi kullanım ise önceki yıla göre önemli bir değişiklik göstermemektedir (Tablo 5).

5.3. Buğday Yıl Sonu Stokları ve Stok-Kullanım Oranı

2023/24 pazarlama yılında 7,5 milyon ton olan Türkiye buğday yıl sonu stoklarının, 2024/25 pazarlama yılında 3,1 milyon tona

düşeceği tahmin edilmektedir. Üretim ve ithalattaki azalmalar nedeniyle toplam arz düşmekte, bunun sonucunda toplam kullanımda da azalma beklenmektedir. Buna paralel olarak stok kullanım oranı, 2023/24’te %25,5 iken 2024/25’te %11,7 seviyesine gerileyerek yaklaşık %54 oranında azalma göstermiştir (Tablo 5).

5.4. Buğday İhracatı ve İthalatı

Türkiye’nin buğday ve buğday ürünleri ihracatı yıllar itibarıyla değişiklik göstermektedir. Son yedi yıldır ihracat miktarı yaklaşık 7-7,5 milyon ton seviyelerinde gerçekleşmektedir. Türkiye buğday ve buğday ürünleri ihracatında en büyük payı buğday unu ve makarna ihracatı oluşturmaktadır.

2024/25 pazarlama yılı verileri incelendiğinde toplam buğday ve buğday ürünleri ihracatının %37,1’ini buğday unu, %27,0’ını makarna, %6,4’ünü bisküvi, %20,4’ünü buğday, %5,4’ünü bulgur-irmik ve %4,2’sini buğday nişastasının oluşturduğu görülmektedir (Ek Tablo 6).

Tablo 5. Türkiye'de buğday arz ve kullanımı (bin ton, 2023/2024-2024/2025)

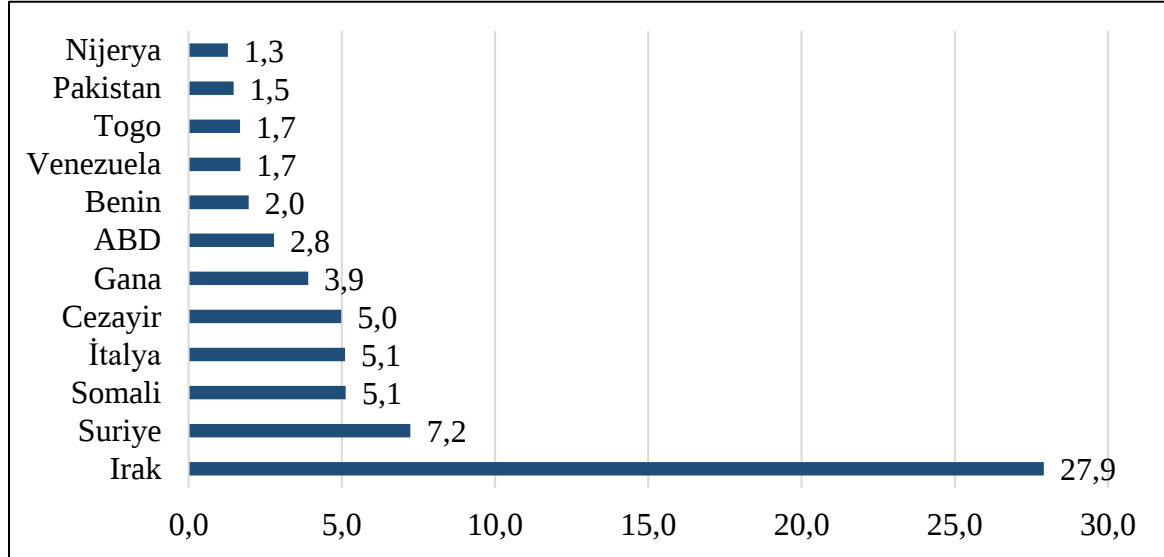
	2023/2024 Durum	2024/2025 Tahmin
Ekilen Alan (bin ha)	7.200	7.250
(Verim) (kg/da)	292	262
Üretim	21.000	19.000
İthalat	9.350	3.318
Başlangıç stokları	6.484	7.484
Toplam arz	36.834	29.802
Toplam yurtiçi kullanım	19.400	19.400
İhracat	9.950	7.282
Toplam kullanım	29.350	26.682
Bitiş stokları	7.484	3.120
Stok-kullanım oranı (%)	25,5	11,7

Kaynak: USDA, 2025 (Erişim: 10.12.2025)

Türkiye, buğday ihracatının büyük bir kısmını işlenmiş buğday ürünleri üzerinden gerçekleştirmektedir. Yani sadece ham buğday değil, undan makarnaya ve diğer buğday bazlı ürünlere kadar çeşitli ürünler

ihracata dahildir. Toplam buğday ihracatı ise, buğday ürünlerinin ihracat miktarlarının buğday eşdeğeri kullanılarak TEPGE tarafından hesaplanmaktadır.

Grafik 14. Türkiye buğday ve buğday ürünleri ihracatında önemli ülkelerin payları (%) (2024/25)

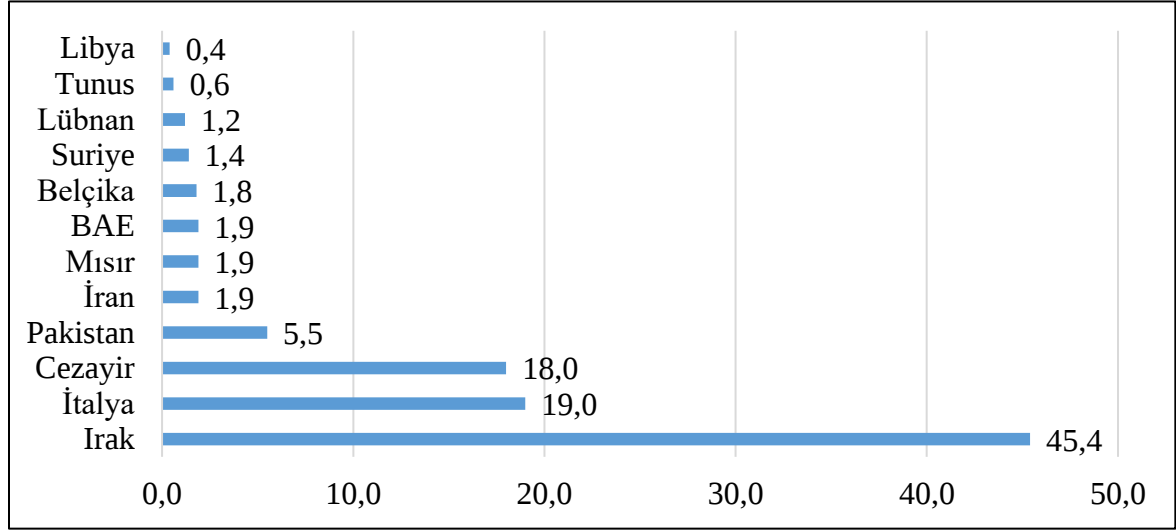

Kaynak: Ek Tablo 7

2024/25 pazarlama yılında Türkiye'nin buğday ve buğday ürünleri toplamında ihracat yaptığı ülkelerin başında Irak, Suriye, Somali, İtalya ve Cezayir

gelmektedir. Irak %27,9 ile ilk sırada yer alırken, Suriye %7,2 ile ikinci, Somali ise %5,1 ile üçüncü sırada yer almaktadır (Grafik 15).

Grafik 15. Türkiye buğday ihracatında önemli ülkelerin payları (%) (2024/25)

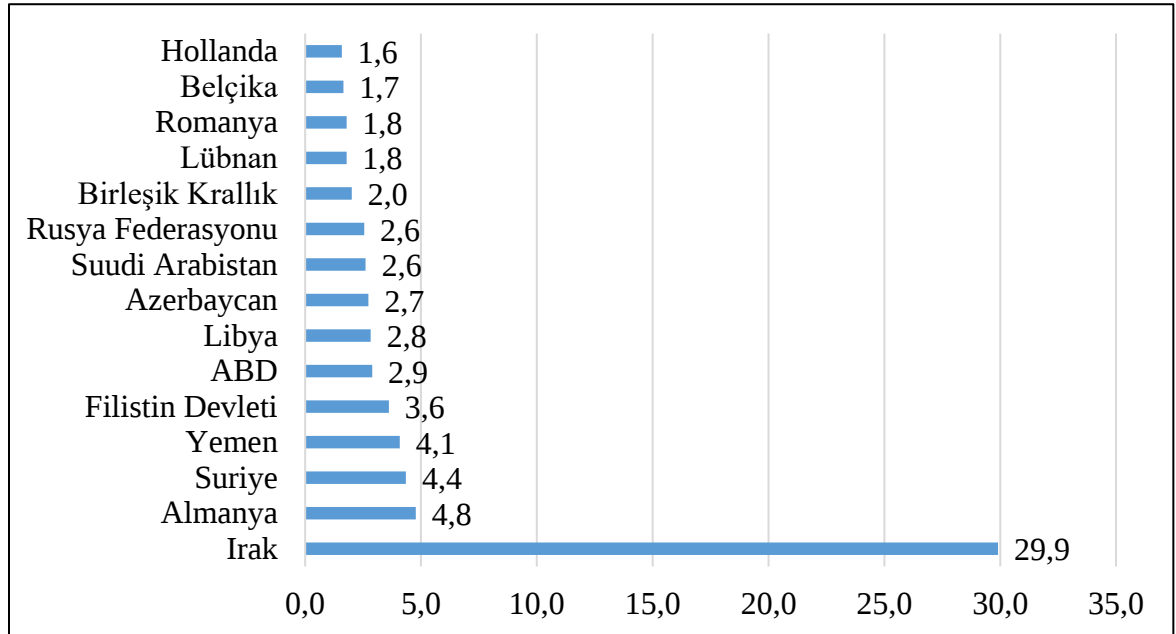

Kaynak: Ek Tablo 8

Sadece ham buğday ihracatında 2024/25 pazarlama yılı verilerine göre, en büyük alıcı ülke %45,4'lük pay ile Irak olmuştur. Bunu %19,0'lık pay ile İtalya ve %18,0'lık pay ile Cezayir takip etmektedir. Ayrıca Pakistan,

İran, Mısır, BAE, Belçika, Suriye ve Lübnan, Türkiye'nin buğday ihracatı yaptığı ilk on ülke arasında yer almaktadır (Grafik 16).

Grafik 16. Türkiye bisküvi ihracatında önemli ülkelerin payları (%) (2024/25)

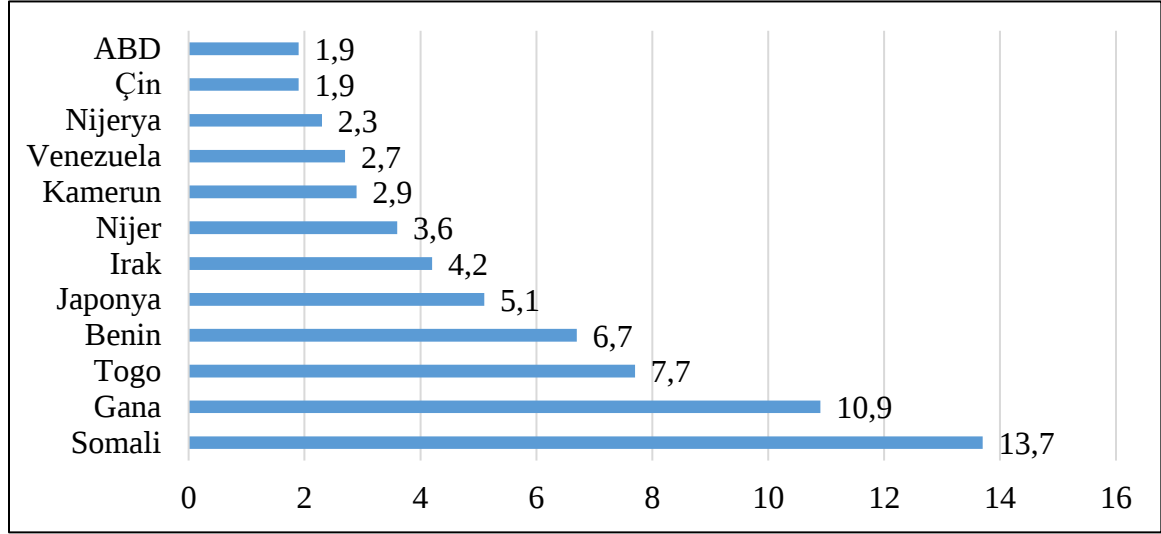

Kaynak: Ek Tablo 11

Türkiye bisküvi ihracatında 2024/25 pazarlama yılı verilerine göre ilk sırada %29,9 pay ile Irak yer almaktadır. Bisküvi ihracatında Almanya, Suriye ve Yemen önemli alıcı ülkeler arasında bulunurken, bu ülkeleri sırasıyla Filistin, ABD, Libya,

Azerbaycan, Suudi Arabistan takip etmektedir (Grafik 17). Türkiye'nin 2024/25 pazarlama döneminde 196 ülkeye bisküvi ihracatı gerçekleştirdiği tahmin edilmektedir.

Grafik 17. Türkiye makarna ihracatında önemli ülkelerin payları (%) (2024/25)

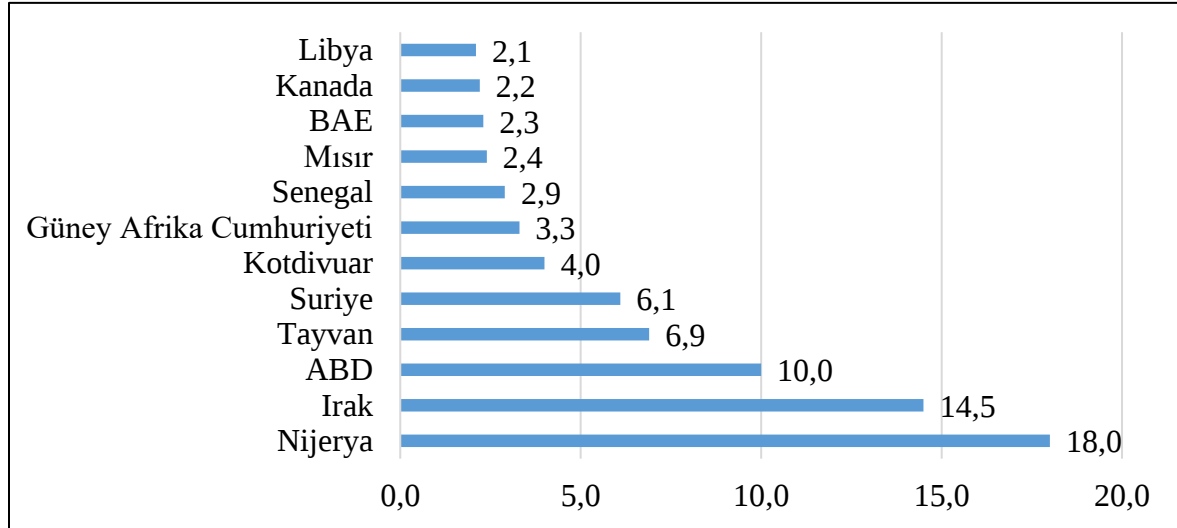

Kaynak: Ek Tablo 10

2024/25 pazarlama yılı verilerine göre Türkiye'nin makarna ihracatında en fazla pay (%13,7) Somali'ye aittir. Somali'yi takip eden ülkeler arasında Gana, Togo, Benin ve Japonya önemli alıcı ülkeler olarak öne çıkmaktadır. Bu ülkeleri sırasıyla

Irak, Nijer, Kamerun, Venezuela, Nijerya, Çin ve ABD takip etmektedir (Grafik 18). 2024/25 pazarlama yılında Türkiye'nin 179 ülkeye makarna ihracatı gerçekleştirdiği tahmin edilmektedir.

Grafik 18. Türkiye nişasta ihracatında önemli ülkelerin payları (%) (2024/25)

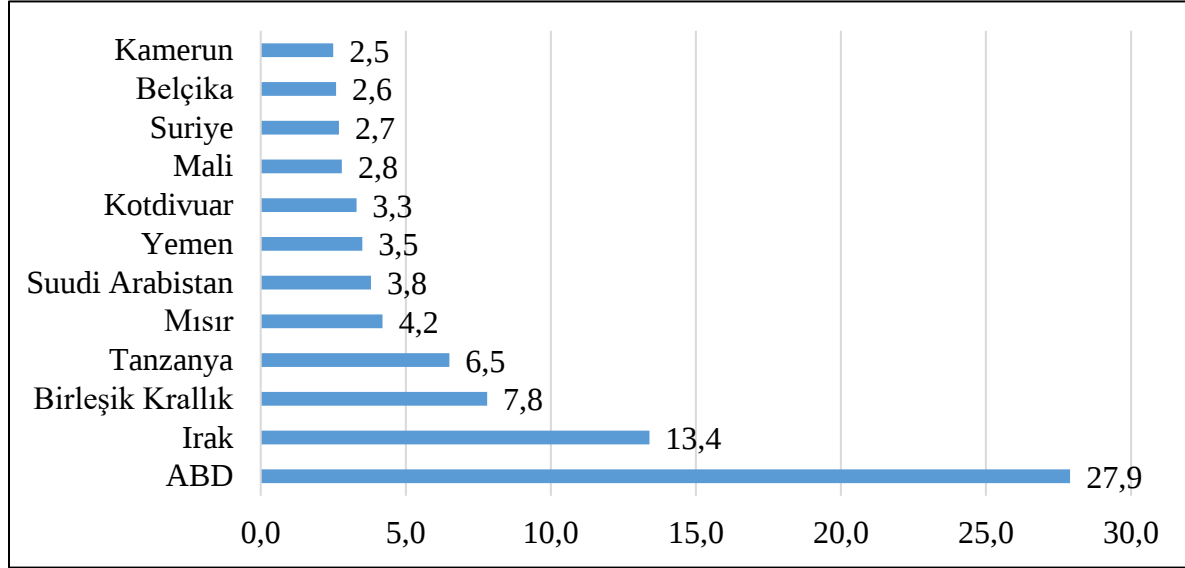

Kaynak: Ek Tablo 12

Türkiye'nin 2024/25 pazarlama yılı verilerine göre nişasta ihracatında ilk sırada %18,0'lık pay ile Nijerya yer almaktadır. Nijerya'yı %14,5'lik pay ile Irak ve %10,0'lık pay ile ABD takip etmektedir. Bu

ülkelerin ardından Tayvan, Suriye, Kotdivuar, Güney Afrika, Senegal, Mısır, BAE, Kanada ve Libya Türkiye'nin nişasta ihracatında öne çıkan diğer ülkeler arasında bulunmaktadır (Grafik 19).

Grafik 19. Türkiye bulgur-irmik ihracatında önemli ülkelerin payları (%) (2024/25)

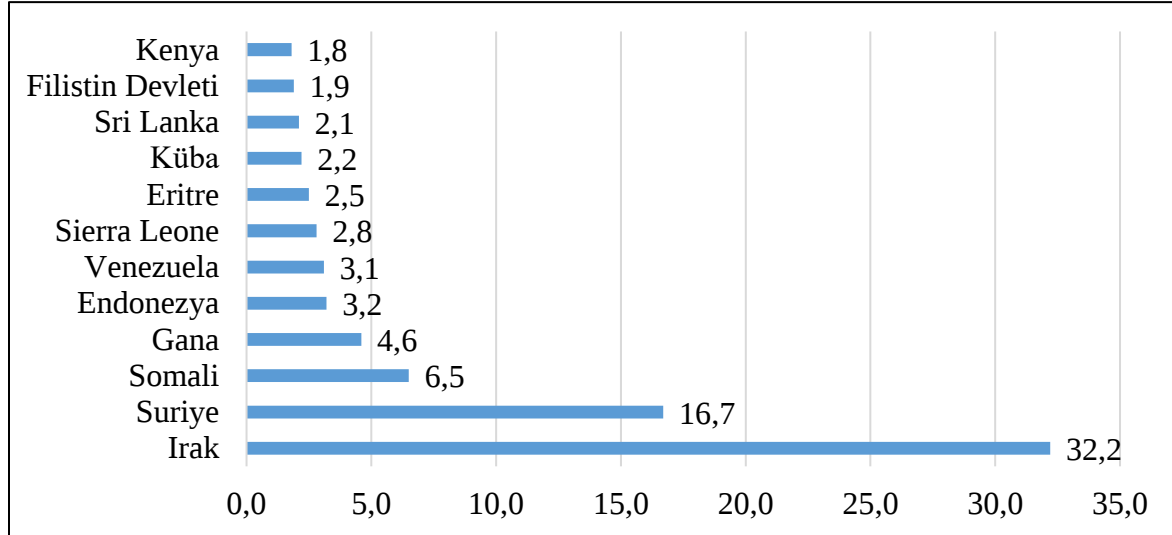

Kaynak: Ek Tablo 13

2024/25 pazarlama yılı verilerine göre, Türkiye'nin bulgur-irmik ihracatında %27,9 pay ile ABD ilk sırada yer almaktadır. Irak %13,4 pay ile ikinci, Birleşik Krallık ise %7,8 pay ile üçüncü sırada bulunmaktadır.

Bu ülkeleri Tanzanya, Mısır, Suudi Arabistan, Yemen, Kotdivuar, Mali, Suriye, Belçika ve Kamerun takip etmektedir (Grafik 20).

Grafik 20. Türkiye'nin buğday unu ihracatında önemli ülkelerin payları (%) (2024/25)

Kaynak: Ek Tablo 9

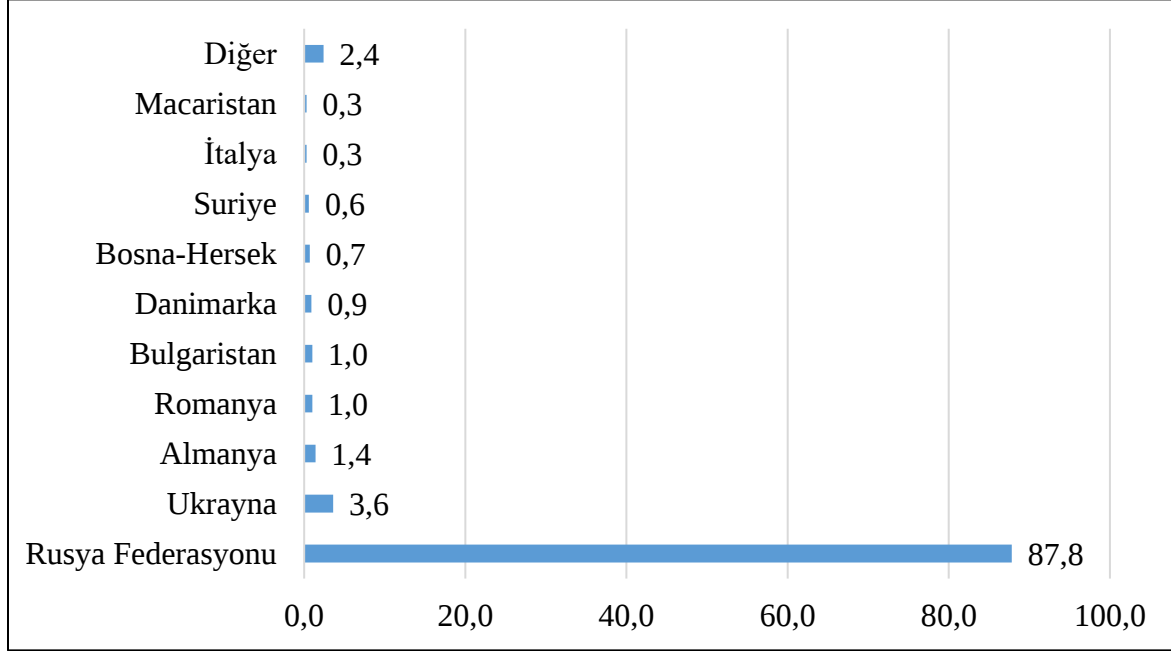
Türkiye'nin buğday unu ihracatında 2024/25 pazarlama yılı verileri incelendiğinde ilk sırada %32,2'lik pay ile Irak yer almaktadır. Suriye %16,7'lik pay ile ikinci, %6,5'lik pay ile Somali üçüncü sırada bulunmaktadır. Bu ülkeleri sırasıyla Gana, Endonezya, Venezuela, Sierra Leone, Eritre, Küba, Sri

Lanka, Filistin Devleti ve Kenya takip etmektedir (Grafik 21). Türkiye'nin buğday ithalatında başlıca kaynak ülkeler Rusya ve Ukrayna olup, son yıllarda yaşanan jeopolitik gelişmeler neticesinde her iki ülkenin dış ticaretinde çeşitli kısıtlamalar ve aksaklıklar yaşanmıştır.

2024/25 üretim döneminde Türkiye'nin buğday ithalatının %87,8'i Rusya tarafından karşılanmaktadır. Bununla birlikte Ukrayna,

Almanya, Romanya ve Bulgaristan, Türkiye'nin buğday ithalatında ilk beş ülkeyi oluşturmaktadır (Grafik 22).

Grafik 21. Türkiye buğday ithalatında önemli ülkelerin payları (%) (2024/25)

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 04.11.2025)

2024/2025 döneminde Türkiye'nin buğday ithalat ve ihracatı, uygulanan tarım ve dış ticaret politikalarının belirgin etkilerinin görüldüğü bir süreç olmuştur. Bu dönemde ki temel amaç, yerli üreticiyi korumak, iç piyasada fiyat istikrarını sağlamak ve mevcut stokları değerlendirmektir. 2024/25 pazarlama yılında Türkiye'nin buğday ihracatında bir gerileme yaşandığı tahmin edilmektedir. Türkiye, buğdaydan ziyade buğdaya dayalı işlenmiş ürünlerde, özellikle buğday unu ihracatında güçlü konumunu büyük ölçüde korumuştur. Irak başta olmak üzere Orta Doğu ve Afrika ülkeleri, Türkiye'nin en önemli pazarları olmaya devam etmiştir. Buna karşın, ithalat kısıtlamaları un sanayinin hammaddeye erişimini sınırlamış ve bu durum buğday unu ihracatında dönemsel düşüşlere yol açmıştır.

Yani ithalatı azaltmaya yönelik politikalar, dolaylı olarak ihracat performansını da

sınırlayıcı bir etki yaratmıştır. Türkiye'nin buğday ve buğday ürünleri ihracatında en yüksek paya sahip olan buğday unu ihracatı, bir önceki pazarlama yılında 6 milyon ton düzeyindeyken, 2024/25 pazarlama yılında 3 milyon tona düşmüştür (Ek Tablo 6). Buna karşın, Türkiye'nin buğday ve buğday ürünleri ihracat gelirinin neredeyse tamamı un, bisküvi ve makarna gibi işlenmiş ürünlerden elde edilmeye devam etmektedir. Bu durum, Türkiye'nin buğday ticaretinde katma değerli ürünlere dayalı ihracat yapısını koruduğunu göstermektedir.

İthalat tarafında ise Türkiye'nin buğday ve buğday ürünleri ithalatının %89,2'sini buğday ithalatı oluşturmaktadır. 2024/25 pazarlama yılında buğday ithalatının azaldığı tahmin edilmekte olup, bu gelişme büyük ölçüde iç piyasayı korumaya yönelik uygulanan politikaların bir sonucu olarak değerlendirilmektedir (Ek Tablo 14).

Özellikle Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından hasat dönemine denk gelecek şekilde buğday ithalatına getirilen geçici kısıtlamalar, ithalat hacmini ciddi biçimde düşürmüştür. Bu uygulama sayesinde yerli üreticinin ürünü daha kolay pazarlanmış, iç piyasada arz fazlası oluşmasının önüne geçilmeye çalışılmıştır. Ancak ithalatın azalmasıyla birlikte kamu ve özel sektör stoklarında da belirgin bir gerileme yaşanmıştır. Stok seviyelerindeki bu düşüş, sezonun ilerleyen dönemlerinde arz güvenliği ve fiyat baskısı açısından risk oluşturabilecek bir unsur olarak öne çıkmıştır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, 2024/2025 döneminde Türkiye buğday

ticaretinde iç piyasayı korumaya odaklı bir yaklaşım benimsemiştir. Bu yaklaşım kısa vadede yerli üreticiyi desteklemiş, hasat döneminde fiyatların aşırı düşmesini önleyerek piyasa istikrarına katkı sağlamıştır. Ancak ithalatın sınırlandırılmasına bağlı olarak stok seviyelerinin hızla gerilemesi, orta vadede arz güvenliği açısından risk oluşturabilecek bir unsur olarak değerlendirilmektedir. İhracat açısından bakıldığında Türkiye, işlenmiş buğday ürünlerindeki rekabet gücünü sürdürmekle birlikte, sürdürülebilir bir ihracat performansı için ithalat, stok yönetimi ve iç piyasa dengeleri arasında daha bütüncül ve dengeli bir politika yapısına ihtiyaç duymaktadır.

6. TÜRKİYE'DE ÖNGÖRÜ: 2025/2026

USDA'nın 2025/26 pazarlama dönemi tahminlerine göre, buğday ekim alanlarının bir önceki yıla kıyasla %0,7 artarak 7,3 milyon hektara ulaşması beklenmektedir. Başlangıç stoklarının azalmasına karşın, üretimin önceki yıla göre büyük ölçüde değişmeyerek yaklaşık 19 milyon ton seviyesinde gerçekleşeceği öngörülmektedir.

İthalatın, 2024/25 dönemindeki 3,3 milyon ton seviyesinden 2025/26 döneminde 7,5 milyon tona yükselmesi beklenmektedir. Başlangıç stoklarındaki düşüş ve ithalattaki belirgin artışın, iç talebin karşılanmasında dış kaynaklara olan bağımlılığın daha fazla önem kazandığını ortaya koymaktadır.

Toplam yurtiçi kullanımın önceki yıla paralel seyredeceği, ihracatın ise %11,0 oranında azalarak 6,5 milyon ton seviyesine gerileyeceği tahmin edilmektedir. Yemlik kullanımda değişiklik beklenmezken, bitiş stoklarının 3,1 milyon tondan 3,7 milyon tona yükselmesi öngörülmektedir.

Genel olarak 2025/26 sezonu buğday piyasası; sınırlı üretim artışı, artan ithalat bağımlılığı ve zayıflayan ihracat performansı ile karakterize edilmektedir. 2024/25 üretim döneminde 2,62 ton/ha olan verimin ise 2025/26 sezonunda 2,60 ton/ha seviyesinde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

7. BUĞDAY POLİTİKALARI VE GENEL DEĞERLENDİRME

İnsan beslenmesinde temel gıda maddesi olması, uzun süre depolanabilmesi ve geniş bir sanayiye girdi sağlaması nedeniyle buğday, birçok ülke tarafından stratejik ürün olarak değerlendirilmektedir. Dünya genelinde hem üretim alanı hem de tüketim miktarı bakımından en önemli tarımsal ürünlerden biri olan buğday; ekmek, un, makarna, bulgur ve irmik gibi temel gıda ürünlerinin ana hammaddesidir. Bunun yanı sıra tohum, gübre, tarım makineleri, lojistik ve gıda sanayii gibi birçok sektörü kapsayan geniş bir ekonomik zincir oluşturmaktadır. Buğday, ülkeler arasında ticari ve politik bir araç olarak da önem taşımaktadır. Büyük buğday üreticisi ve ihracatçısı ülkeler, dünya piyasalarında fiyatları etkileyebilmekte; ihracat yasakları veya kotalar yoluyla küresel arzı sınırlayabilmektedir. Bu nedenle devletler, buğday üretimini desteklemek, stratejik stoklar oluşturmak ve piyasayı düzenlemek amacıyla çeşitli tarım ve ticaret politikaları uygulamaktadır. Buğday, bu yönüyle ulusal gıda güvenliğinin yanı sıra ekonomik ve politik güvenliğin de bir unsuru olarak değerlendirilmektedir.

Dünya genelinde buğday ticareti hem çok taraflı uluslararası anlaşmalar hem de ikili ticaret mutabakatları ile düzenlenmektedir. Bu anlaşmalar, küresel buğday arzını güvence altına almak, fiyat istikrarını sağlamak ve ülkeler arasındaki ticari ilişkileri güçlendirmek amacıyla yapılmaktadır.

Uluslararası Tahıl Anlaşması (International Grains Agreement – IGA), küresel buğday piyasasında veri paylaşımı ve gıda yardımı çerçevesi sunan bu alanda ki en kapsamlı çok taraflı çerçeve anlaşmalardan biridir.

1995 yılında yürürlüğe giren bu anlaşma, 1990'ların başındaki Uluslararası Buğday Anlaşması'nın yerini almıştır. IGA, iki ana bileşenden oluşmaktadır: Grains Trade Convention (GTC) ve Food Aid Convention (FAC). GTC, tahıl piyasasına ilişkin veri paylaşımı ve danışma hizmetleri sağlarken, FAC geliştirmekte olan ülkelere yıllık belirli miktarda buğday veya finansal kaynak yardımı taahhüt etmektedir. Bu anlaşma, doğrudan fiyat sabitlemese de piyasa şeffaflığı ve gıda yardımı açısından stratejik önem taşımaktadır.

Son yıllarda ki jeopolitik gelişmeler, bölgesel buğday anlaşmalarının önemini artırmıştır. Örneğin, 2022 yılında Rusya-Ukrayna savaşı sonrasında oluşturulan Karadeniz Tahıl Koridoru Anlaşması, Türkiye, Rusya, Ukrayna ve BM arasında imzalanmış olup Ukrayna'dan güvenli buğday sevkiyatını sağlayarak dünya piyasalarında fiyat dalgalanmalarını sınırlamıştır. Bu girişim, dünya piyasasında ani fiyat artışlarını sınırlamış ve düşük ile orta gelirli ülkelerde gıda arzının güvence altına alınmasına katkı sağlamıştır. Anlaşmanın ardından Rusya, kaldırılmasını istediği bazı ambargolarının devam etmesi üzerine Temmuz 2023'de anlaşmayı tek taraflı olarak fes etmiştir.

Ülkeler, arz güvenliğini artırmak ve ticari ilişkileri güçlendirmek amacıyla ikili anlaşmalar yapmaktadır. Örneğin, ABD ve Bangladeş arasında imzalanan mutabakatla yıllık yaklaşık 700.000 ton buğday tedariki planlanmaktadır. Benzer şekilde, Mısır, Fransa, Ukrayna ve Romanya gibi ülkelere devlet alımları yoluyla buğday temin etmektedir. Bu anlaşmalar, ülkelerin stratejik rezervlerini güvence altına alırken, ticari ilişkileri de güçlendirmektedir.

Türkiye’de buğday politikaları, iç arzı güvence altına almak ve üreticiyi desteklemek üzerine kuruludur. TMO alım fiyatları, destekleme primleri ve ithalat-ihracat düzenlemeleri ile üreticiyi korumakta ve fiyat istikrarı sağlamaktadır. Türkiye buğday üretiminde İç Anadolu Bölgesi ilk sırada yer alırken, Güneydoğu Anadolu Bölgesi ikinci, Marmara Bölgesi ise üçüncü sırada yer almaktadır. Türkiye buğday ekim alanı 2024/25 pazarlama yılı itibarıyla dünya buğday ekim alanının %3,2’sini oluşturmaktadır. USDA verilerine göre dünya buğday ihracatında 10. sırada yer alan Türkiye, ithalatı ise dünyada 8. sıradadır (Ek Tablo 1).

Tarımsal Destekleme Kararnamesi’ne göre; 2024 yılı buğday üretiminde mazot desteği 123 TL/da, gübre desteği 62 TL/da, sertifikalı tohum kullanım desteği 65 TL/da, fark ödemesi desteği 100 Kr/kg olarak belirlenmiştir. 2024 yılında toplam buğday üretiminde dekara 185 lira destek verilecek olup ayrıca fark ödemeleri kapsamında belirlenen havzalarda yetiştirilecek ürünler için kilogram başına buğdaya 175 kuruş destek sağlanacaktır. 2025-2027 yılları arasında yapılacak bitkisel üretime yönelik desteklemeler ile diğer bazı tarımsal desteklemelere ilişkin Cumhurbaşkanı Kararı 23.08.2024 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Yıllar içinde üretim döneminde ve tek yıllık olarak açıklanan tarımsal destekler ilk defa üretim döneminden önce ve üç yıllık olarak açıklanmıştır.

Yeni destekleme modelinde, ürünler üretim maliyetlerine göre kategorilere ayrılmış ve her kategori için destek katsayısı belirlenmiştir. 2025 üretim yılı için destek katsayı değeri dekara 244 lira olurken, mazot maliyetinin %50’sinin, gübre maliyetinin ise %25’inin karşılanacağı ifade

edilmiştir. Buğday üreten çiftçilere dekara 317,2 lira temel destek ödemesi yapılacak olup planlama kapsamında bulunan buğdayı, havzasında üreten çiftçilere temel desteğe ilave destek ödemesiyle birlikte bu üreticilerin mazot maliyetinin %100’ü ve gübre maliyetinin de %50’sinin karşılanacağı belirtilmiştir. Ayrıca yer altı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun bakanlıkça tespit edildiği havzalarda yer alan sulu tarım arazilerinde ilgili üretim yılında buğday üreten çiftçilere ürünün bulunduğu kategoriye göre hesaplanan tutar üzerinden ilave yer altı su kısıtı desteği ödenecek olup bu üreticilerin mazot ve gübre maliyetinin %100’ünün karşılanacağı ifade edilmiştir. Yurt içi sertifikalı tohum üretim desteği çerçevesinde buğdayın da yer aldığı 19 üründe kilogram başına 8 kuruşla 4 lira arasında sertifikalı tohum üretim desteği verilecektir. Lisans alarak faaliyet gösteren depolarda muhafaza edilmesi halinde buğday gibi 18 üründe Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenen kira ücret tarifesinin yüzde 60’ı kadar, nakliyyede ton başına 100 ila 300 lira, analizde ise söz konusu bakanlıkça belirlenen analiz ücret tarifesinin yüzde 50’si kadar destek ödemesi yapılacak olup çiftçilerin lisanslı depo işletmelerinde muhafaza ettikleri söz konusu ürünler için en fazla 6 ay kira desteği uygulanacaktır.

TMO alım fiyatları 03.06.2025 tarihinde açıklanmış olup ekmeklik buğday ve makarnalık buğday için 13,50 TL/kg alım fiyatı belirlenmiştir. Ürünlerini lisanslı depolar üzerinden satan üreticilere %2 stopaj ve %2 SGK prim kesintisi muafiyeti sağlanacağı belirtilmiştir. Ürünlerini lisanslı depolarda muhafaza eden Üretici/Üretici Birlikleri ve Kooperatiflerin

Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenen ücret tarifesine göre, kira ücretinin %75'i (6 aya kadar) Bakanlık tarafından karşılanmaktadır. Depo kira ücreti desteğinin yanında T.C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığıyla, ürün bedelinin %75'ine kadar sıfır faizli ve 9 ay vadeli kredi kullanma imkânı sunulmaktadır.

25 Nisan 2023 tarihli Resmî Gazete 'de yayımlanan 7167 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile ithalat rejimi kapsamında gümrük vergisi oranlarında düzenleme yapılmıştır. Hasat dönemi öncesinde alınan karar doğrultusunda, buğday ithalatında gümrük vergisi oranı %130'a yükseltilmiştir. Türkiye, 19 Mart 2025 tarihinden itibaren

Dahilde İşleme Rejimi kapsamında gümrüksüz buğday ithalatını başlatmıştır.

2025/2026 üretim yılı için Türkiye'de buğday üreticilerine sağlanan destekler, alan bazlı destekler olup, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenen yeni destekleme modeli çerçevesinde yürütülmektedir. Bu destekler, üretim maliyetlerini düşürmek, üretimi teşvik etmek ve tarımsal sürdürülebilirliği güçlendirmek amacıyla düzenlenmektedir.

2025 üretim yılında dekar başına yaklaşık 634 TL destek uygulanırken, 2026 üretim yılı için bu tutar artırılmış ve dekar başına toplam 806 TL tarımsal destek öngörülmüştür. Bu artış ile üreticinin emeğinin daha çok değer kazanması hedeflenmektedir.

EK TABLOLAR

Ek Tablo 1. Dünya buğday arz, kullanım ve ticareti (milyon ton, 2023/24)

Ülkeler	2023/24									
	Başlangıç stoğu	Üretim	İthalat	Toplam arz	Yemlik kullanım	Toplam yurtiçi kullanım	İhracat	Toplam kullanım	Bitiş stoğu	Stok/kullanım oranı
Çin	138,82	136,59	13,64	289,04	37	153,5	1,04	154,54	134,5	87,03
AB	16,23	135,1	12,63	163,96	46,5	110,5	37,95	148,45	15,51	10,45
Hindistan	9,5	110,55	0,13	120,18	6,75	112,34	0,34	112,68	7,5	6,66
Rusya	14,39	91,5	0,3	106,19	16	39	55,5	94,5	11,69	12,37
ABD	15,5	49,1	3,76	68,36	2,31	30,16	19,24	49,4	18,95	38,37
Orta Doğu	17,91	44,84	31,08	93,83	4,73	63,73	10,67	74,41	19,42	26,1
Kanada	5,63	32,95	0,56	39,13	4,07	9,17	25,44	34,6	4,53	13,08
Pakistan	3,92	28,16	3,59	35,67	1,9	30,2	0,5	30,7	4,97	16,18
Avusturalya	4,37	25,96	0,22	30,55	4,3	7,8	19,88	27,68	2,88	10,4
Ukrayna	2,93	23	0,06	25,98	2	6,7	18,58	25,28	0,71	2,79
Türkiye	4,58	21	9,37	34,95	1	19,8	9,95	29,75	5,2	17,48
Kuzey Afrika	12,17	16,37	31,27	59,82	1,63	46,73	2	48,73	11,09	22,76
Arjantin	3,97	15,85	0	19,82	0,25	7,05	8,2	15,25	4,57	29,97
İran	4,49	14	2,6	21,09	1,5	17,3	0,2	17,5	3,59	20,51
Birleşik Krallık	2,31	13,98	3,14	19,43	7,4	15,59	0,57	16,16	3,27	20,24
Kazakistan	4,22	12,11	2,5	18,83	2,5	7,5	8	15,5	3,33	21,5
Mısır	4,84	8,87	12,44	26,15	1,3	20,5	1,85	22,35	3,79	16,96
Brezilya	1,8	8,1	6,61	16,5	0,6	12	2,81	14,81	1,69	11,42
Özbekistan	1,21	6,46	3,62	11,29	1,2	8,4	2,29	10,69	0,59	5,54
Cezayir	4,98	2,7	9,6	17,28	0,05	11,75	0	11,75	5,53	47,06
Güneydoğu Asya	3,24	0,08	31,37	34,69	9,7	28,5	1,42	29,92	4,77	15,95
Dünya	274,03	791,24	221,89	1.287,20	159,1	798,36	221,39	1.019,74	267,41	26,22

Kaynak: USDA, 2025 (Erişim: 25.11.2025)

Ek Tablo 1 Devam. Dünya buğday arz, kullanım ve ticareti (milyon ton, 2024/25)

2024/25										
Ülkeler	Başlangıç stoğu	Üretim	İthalat	Toplam arz	Yemlik kullanım	Toplam yurtiçi kullanım	İhracat	Toplam kullanım	Bitiş stoğu	Stok/kullanım oranı
Çin	134,5	140	11	285,5	33	151	1	152	133,5	87,83
AB	15,51	121,3	11,5	148,31	44,5	108,75	29	137,75	10,56	7,67
Hindistan	7,5	113,29	0,2	120,99	6	112,24	0,25	112,49	8,5	7,56
Rusya	11,69	81,5	0,3	93,49	15,5	38,25	47	85,25	8,24	9,66
ABD	18,95	53,65	3,4	76,01	3,27	31,24	23,13	54,38	21,63	39,78
Orta Doğu	19,42	44,19	26,25	89,86	5,03	64,68	8,36	73,04	16,83	23,04
Kanada	4,53	34,96	0,55	40,03	4,5	9,6	26	35,6	4,43	12,45
Avusturalya	2,88	32	0,2	35,08	4	7,5	25	32,5	2,58	7,93
Pakistan	4,97	31,4	0,1	36,47	2,2	31,2	0,5	31,7	4,77	15,04
Ukrayna	0,71	22,9	0,08	23,69	1,7	6,4	16,5	22,9	0,79	3,43
Türkiye	5,2	19	6,5	30,7	1,2	20,1	7,5	27,6	3,1	11,23
Kazakistan	3,33	18	0,5	21,83	3	8,1	10	18,1	3,73	20,62
Arjantin	4,57	17,5	0	22,08	0,25	7,05	11,5	18,55	3,53	19,04
İran	3,59	16	0,9	20,49	1	16,9	0,25	17,15	3,34	19,48
Kuzey Afrika	11,09	16,02	32,4	59,51	1,45	46,7	2,1	48,8	10,71	21,95
Birleşik Krallık	3,26	11,15	3,8	18,21	6,82	15,02	0,5	15,52	2,68	17,26
Mısır	3,79	9	12,43	25,22	1	20	2,35	22,35	2,87	12,84
Brezilya	1,69	8,5	0,01	16,19	0,5	11,9	2,9	14,8	1,39	9,42
Özbekistan	0,59	6,7	4,1	11,39	1,3	8,52	1,9	10,42	0,97	9,28
Cezayir	5,53	3	9,1	17,63	0,05	11,95	0	11,95	5,68	47,53
Güneydoğu Asya	4,77	0,08	30,87	35,72	9,95	29,43	1,41	30,84	4,88	15,81
Dünya	267,41	792,95	209,55	1.269,90	152,6	798,37	213,65	1.012,02	257,88	25,48

Kaynak: USDA, 2025 (Erişim: 25.11.2025)

Ek Tablo 1 Devam. Dünya buğday arz, kullanım ve ticareti (milyon ton, 2025/26)

2025/26										
Ülkeler	Başlangıç stoğu	Üretim	İthalat	Toplam arz	Yemlik kullanım	Toplam yurtiçi kullanım	İhracat	Toplam kullanım	Bitiş stoğu	Stok/kullanım oranı
AB	11,71	142,3	5,5	159,51	159,51	113,5	33	146,5	13,01	8,88
Çin	127,78	140	6	273,78	273,78	148	1	149	124,78	83,74
Hindistan	12	117,51	0,25	129,76	129,76	112,51	0,25	112,76	17	15,08
Rusya	10,59	86,5	0,3	97,39	97,39	41,2	44	85,2	12,19	14,31
ABD	23,15	54,01	3,27	80,43	80,43	31,41	24,45	55,86	24,52	43,9
Orta Doğu	17,32	39,92	30,3	87,54	4,07	63,87	8,01	71,88	15,66	21,79
Kanada	4,11	37	0,6	41,71	41,71	9,35	27	36,35	5,36	14,75
Avusturalya	4,46	36	0,23	40,69	40,69	9,1	26	35,1	5,59	15,93
Pakistan	4,71	28,98	1,5	35,19	35,19	31,5	0,2	31,7	3,49	11,01
Ukrayna	0,93	23	0,1	24,03	24,03	7,1	15	22,1	1,93	8,73
Arjantin	3,41	22	0,01	25,42	25,42	7,4	14	21,4	4,02	18,79
Türkiye	3,12	19	7,5	29,62	29,62	19,4	7	26,4	3,22	12,2
Kazakistan	4,03	18,9	0,5	23,43	23,43	8,65	9	17,65	5,78	32,75
Kuzey Afrika	10,38	17,45	32,45	60,28	1,35	46,7	2,12	48,82	11,46	23,47
İran	3,34	13,5	3	19,84	1	16,95	0,2	17,15	2,69	15,69
Birleşik Krallık	2,68	12	3,5	18,18	7,1	15,3	0,6	15,9	2,28	14,34
Mısır	2,87	9,2	13	25,07	1	20	2	22	3,07	13,95
Brezilya	2,69	7,7	7,3	17,69	17,69	12,35	2,5	14,85	2,84	19,12
Özbekistan	0,97	6,1	4,3	11,37	1,3	8,6	1,8	10,4	0,97	9,3
Cezayir	5,68	3,2	9,2	18,08	0,05	12,15	0	12,15	5,93	48,81
Güneydoğu Asya	4,08	0,07	32,79	36,94	10,15	30,52	1,46	31,98	4,96	15,51
Dünya	261,44	828,89	212,92	1.303,25	161,45	814,61	217,21	1.031,82	271,43	26,31

Kaynak: USDA, 2025 (Erişim: 28.11.2025)

Ek Tablo 2. Yıllar itibarıyla dünya buğday üretiminde önemli ülkeler (bin ton)

Ülkeler	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026
Avrupa Birliği	138.479	134.492	135.375	122.147	142.300
Çin	136.946	137.723	136.590	140.099	140.000
Hindistan	109.586	104.000	110.554	113.292	117.510
Rusya	75.158	92.000	91.500	81.600	86.500
ABD	44.804	44.898	49.095	53.851	54.010
Kanada	22.422	34.879	33.414	35.939	37.000
Avustralya	36.237	40.545	25.960	34.110	36.000
Pakistan	27.464	26.209	28.161	31.438	28.980
Ukrayna	33.007	21.500	23.000	23.400	23.000
Arjantin	22.150	12.550	15.850	18.510	22.000
Türkiye	16.000	17.250	21.000	19.000	19.000
Kazakistan	11.814	16.404	12.111	18.577	18.900
İran	12.000	13.200	14.000	16.000	13.500
Birleşik Krallık	13.988	15.540	13.980	11.146	12.000
Mısır	9.842	9.500	8.870	9.000	9.200
Brezilya	7.679	10.554	8.097	7.889	7.700
Etiyopya	5.800	5.800	5.800	6.200	6.400
Özbekistan	5.985	6.270	6.462	6.700	6.100
Afganistan	4.018	3.802	5.170	5.200	4.800
Irak	3.500	3.200	5.200	6.000	4.400
Diğer	43.941	40.159	42.151	40.692	39.589
Dünya	780.820	790.475	792.340	800.790	828.889

Kaynak: USDA, 2025 (Erişim Tarihi 25.11.2025)

Ek Tablo 3. Yıllar itibarıyla dünya buğday ihracatında önemli ülkeler (bin ton)

Ülkeler	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026
Rusya	34.000	49.000	55.500	43.000	44.000
AB	31.927	35.083	38.012	27.869	33.000
Kanada	15.137	25.615	25.437	29.281	27.000
Avustralya	27.511	31.825	19.839	23.689	26.000
ABD	21.656	20.700	19.212	22.477	24.494
Ukrayna	18.844	17.122	18.577	15.751	15.000
Arjantin	16.000	3.662	8.234	12.500	14.000
Kazakistan	8.110	10.874	7.825	10.194	9.000
Türkiye	6.714	6.875	9.950	7.282	7.000
Brezilya	3.070	2.687	2.812	1.894	2.500
Mısır	0.300	0.661	1.851	2.352	2.000
Özbekistan	1.312	1.294	2.295	1.900	1.800
Çin	0.875	0.946	1.012	1.016	1.000
Diğer	18.271	14.608	11.682	10.477	10.413
Dünya	203.727	221.952	222.238	209.682	217.207

Kaynak: USDA, 2025 (Erişim Tarihi 25.11.2025)

Ek Tablo 4. Yıllar itibarıyla dünya buğday ithalatında önemli ülkeler (bin ton)

Ülkeler	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026
Mısır	11.256	11.218	12.440	12.428	13.000
Endonezya	11.271	9.446	13.015	10.452	12.000
Cezayir	8.500	8.600	9.600	9.100	9.200
Türkiye	9.421	12.072	9.350	3.318	7.500
Filipinler	6.886	5.750	6.915	6.351	7.400
Brezilya	6.392	4.678	6.609	7.201	7.300
Bangladeş	6.340	5.120	6.650	5.800	6.700
Meksika	5.326	5.232	5.292	5.567	6.700
Fas	4.071	6.240	6.006	6.276	6.700
Nijerya	6.226	4.703	5.105	6.217	6.700
Çin	9.568	13.282	13.627	4.171	6.000
Vietnam	4.517	4.317	5.403	5.700	5.800
AB	4.631	12.228	12.659	10.646	5.500
Japonya	5.605	5.452	5.346	5.573	5.450
Güney Kore	5.099	4.533	4.989	4.596	4.900
Tayland	2.351	3.163	3.316	4.684	4.700
Afganistan	4.000	4.350	4.600	4.300	4.600
Özbekistan	3.318	3.869	3.616	4.100	4.300
Yemen	3.437	4.145	3.994	3.774	3.950
Birleşik Krallık	2.634	2.030	3.136	3.797	3.500
Suudi Arabistan	3.052	5.260	3.890	3.100	3.300
Amerika Birleşik Devletleri	2.617	3.309	3.750	4.054	3.266
İran	7.300	4.500	2.600	0.900	3.000
Çin	0.875	0.946	1.012	1.016	1.000
Diğer	66.722	69.301	71.332	68102	71.450
Dünya	200.540	212.798	223.240	200.207	212.916

Kaynak: USDA, 2025 (Erişim Tarihi 25.11.2025)

Ek Tablo 5. Buğday Denge Tablosu (2019/2020- 2023/2024)

Ürün	Piyasa Yılı	Üretim (Ton)	Ekilen Alan (Hektar)	Üretim Kayıpları (Ton)	Arz= Kullanım (Ton)	Kullanılabilir üretim (Ton)	İthalat (Ton)	İthalat AB 27-28 (Ton)	Yurt içi Kullanım (Ton)	İnsan Tüketimi (Ton)	Tohumluk Kullanım (Ton)	Yemlik Kullanım (Ton)	Kayıplar (Ton)	İhracat (Ton)	İhracat AB 27-28 (Ton)	Stok Değişimi (Ton)	Kişi Başına Tüketim (Kg)	Yeterlilik Derecesi (%)
Buğday (toplam)	2023/24	22.000.000	6.832.602	1.210.000	30.233.588	20.790.000	9.443.588	112.339	17.564.388	13.638.919	1.229.868	2.170.447	525.154	11.094.342	1.090.338	1.574.858	159,8	118,4
	2022/23	19.750.000	6.628.739	1.086.250	30.871.803	18.663.750	12.208.053	124.785	19.462.878	15.235.029	1.193.173	2.452.747	581.929	8.028.350	171.410	3.380.575	178,6	95,9
	2021/22	17.650.000	6.744.666	970.750	26.204.316	16.679.250	9.525.066	398.111	19.114.670	15.184.041	1.214.040	2.145.110	571.479	7.898.297	229.989	- 808.651	179,3	87,3
	2020/21	20.500.000	6.922.237	1.127.500	27.610.481	19.372.500	8.237.981	484.971	18.934.082	14.782.565	1.246.003	2.338.951	566.563	7.583.765	193.782	1.092.634	176,8	102,3
	2019/20	19.000.000	6.846.327	1.045.000	28.748.317	17.955.000	10.793.317	956.986	20.069.822	16.034.511	1.232.339	2.267.299	535.673	7.530.767	200.630	1.147.728	192,8	89,5
Buğday (diğer)	2023/24	17.700.000	5.569.254	973.500	25.982.070	16.726.500	9.255.570	103.671	15.786.583	12.140.073	1.002.466	2.170.447	473.597	8.362.084	57.705	1.833.403	142,2	106,0
	2022/23	16.000.000	5.423.779	880.000	26.974.117	15.120.000	11.854.117	108.598	17.505.268	13.801.083	976.280	2.202.747	525.158	6.448.869	52.500	3.019.980	161,8	86,4
	2021/22	14.500.000	5.543.297	797.500	23.039.801	13.702.500	9.337.301	314.101	17.153.460	13.495.953	997.793	2.145.110	514.604	6.192.447	50.399	- 306.106	159,4	79,9
	2020/21	16.500.000	5.664.180	907.500	23.267.112	15.592.500	7.674.612	411.694	17.474.510	13.849.281	1.019.552	2.081.441	524.235	4.727.644	57.178	1.064.958	165,6	89,2
	2019/20	15.850.000	5.750.764	871.750	23.934.042	14.978.250	8.955.792	751.780	18.090.781	14.588.177	1.035.138	2.018.119	449.348	4.787.599	51.106	1.055.662	175,4	82,8
Buğday (durum)	2023/24	4.300.000	1.263.348	236.500	4.251.518	4.063.500	188.018	8.668	1.777.805	1.498.846	227.403	0	51.556	2.732.258	1.032.633	- 258.545	17,6	228,6
	2022/23	3.750.000	1.204.960	206.250	3.897.686	3.543.750	353.936	16.187	1.957.610	1.433.947	216.893	250.000	56.771	1.579.481	118.910	360.595	16,8	181,0
	2021/22	3.150.000	1.201.369	173.250	3.164.515	2.976.750	187.765	84.010	1.961.210	1.688.088	216.246	0	56.875	1.705.850	179.590	- 502.545	19,9	151,8
	2020/21	4.000.000	1.258.057	220.000	4.343.369	3.780.000	563.369	73.277	1.459.572	933.284	226.450	257.510	42.328	2.856.121	136.604	27.676	11,2	259,0
	2019/20	3.150.000	1.095.563	173.250	4.814.275	2.976.750	1.837.525	205.206	1.979.041	1.446.334	197.201	249.180	86.326	2.743.168	149.524	92.066	17,4	150,4

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 10.12.2025)

Ek Tablo 6. Türkiye buğday ve buğday ürünleri ihracatı buğday eş değeri (ton, 2022/23- 2024/25)

2022/23													
	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Toplam
Buğday	17.105	7.379	28.271	31.252	45.486	34.207	65.268	57.171	14.970	21.769	20.054	14.758	357.690
Bulgur-irmik	10.933	6.717	23.233	14.425	19.152	22.415	15.235	14.823	20.211	23.205	15.007	15.034	200.391
Nişasta ve Maltlar	29	101	513	332	452	317	37	158	133	139	84	136	2.433
Bisküvi-gofret vb.	55.566	36.138	49.098	53.134	55.497	58.629	55.342	43.822	37.132	51.672	38.885	49.389	584.305
Makarna	148.129	120.926	147.489	140.063	151.734	135.028	141.922	136.125	85.102	144.245	128.211	150.797	1.629.769
Buğday unu	312.204	270.953	411.306	441.111	407.029	432.089	426.316	380.188	277.998	396.368	297.562	425.687	4.478.811
Genel Toplam	543.966	442.215	659.910	680.317	679.350	682.684	704.121	632.287	435.545	637.398	499.803	655.800	7.253.398
2023/24													
Buğday	14.415	454.517	211.302	761.726	368.635	147.568	151.559	67.871	68.782	183.888	58.980	95.822	2.585.064
Bulgur-irmik	47.235	80.198	31.193	60.869	38.301	67.984	29.314	75.404	76.417	204.300	65.526	106.458	883.199
Nişasta ve Maltlar	23.495	25.580	34.257	71.382	37.787	31.718	39.877	46.380	40.482	37.080	34.874	33.428	456.340
Bisküvi-gofret vb.	42.170	38.992	45.047	96.472	54.207	54.508	58.824	47.877	49.184	51.334	44.490	51.236	634.340
Makarna	144.367	142.874	141.827	296.728	144.231	153.612	140.498	153.266	153.899	152.843	135.556	178.129	1.937.829
Buğday unu	396.679	513.162	574.216	1.007.385	489.835	433.148	417.234	475.827	457.244	492.645	358.278	454.474	6.070.127
Genel Toplam	668.360	1.255.324	1.037.841	2.294.560	1.132.995	888.537	837.307	866.624	846.008	1.122.091	697.704	919.547	12.566.898
2024/25													
Buğday	240.925	191.653	160.448	167.623	211.964	124.314	106.302	69.714	48.695	216.537	100.532	175.375	1.814.081
Bulgur-irmik	41.153	22.949	38.692	19.109	47.855	46.268	49.592	53.997	21.362	88.843	22.453	27.547	479.822
Nişasta ve Maltlar	27.252	37.547	28.558	29.253	28.190	39.121	39.223	36.675	29.990	32.408	27.869	19.113	375.200
Bisküvi-gofret vb.	35.819	47.782	46.844	46.712	54.687	52.382	60.507	46.474	44.881	47.394	41.243	45.126	569.851
Makarna	114.744	158.946	164.439	147.645	139.464	144.783	139.431	150.452	127.964	145.307	137.787	155.117	1.726.079
Buğday unu	257.088	334.444	340.819	254.159	244.457	242.292	284.463	307.942	281.661	259.565	220.723	272.344	3.299.959
Genel Toplam	717.442	793.781	780.240	664.912	727.099	649.567	679.913	665.611	554.826	790.586	550.936	695.044	8.269.957

Kaynak: TÜİK, 2025.(Eş değer hesaplamalarında Ek Tablo 15’de belirtilen katsayılar kullanılmıştır.)

Ek Tablo 7. Türkiye'nin buğday ve buğday ürünleri ihracatı ve ülke payları (2024/2025)

	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Payı (%)
Irak	1.901.160	27,91
Suriye	492.936	7,24
Somali	349.182	5,13
İtalya	347.642	5,10
Cezayir	339.083	4,98
Gana	265.601	3,90
ABD	189.829	2,79
Benin	133.663	1,96
Venezuela	114.817	1,69
Togo	114.331	1,68
Pakistan	100.431	1,47
Nijerya	87.320	1,28
Diğer	2.376.559	34,88
Genel Toplam	6.812.554	100,00

Kaynak: TÜİK, 2025

Ek Tablo 8. Türkiye'nin buğday ihracatı ve ülke payları (2024/2025)

	İhracat Miktarı (kg)	İhracat Payı (%)
Irak	824.388	45,4
İtalya	345.325	19
Cezayir	326.848	18
Pakistan	99.994	5,5
İran	34.417	1,9
Mısır	34.070	1,9
BAE	33.688	1,9
Belçika	33.380	1,8
Suriye	25.352	1,4
Lübnan	21.919	1,2
Tunus	10.650	0,6
Libya	6.900	0,4
Diğer	17.149	0,9
Genel Toplam	1.814.081	100

Kaynak: TÜİK, 2025

Ek Tablo 9. Türkiye'nin buğday unu ihracatı ve ülke payları (2024/2025)

	İhracat Miktarı (kg)	İhracat Payı (%)
Irak	763.984	32,2
Suriye	396.924	16,7
Somali	155.471	6,5
Gana	109.889	4,6
Endonezya	77.023	3,2
Venezuela	73.840	3,1
Sierra Leone	66.277	2,8
Eritre	60.564	2,5
Küba	51.802	2,2
Sri Lanka	50.770	2,1
Filistin Devleti	44.475	1,9
Kenya	43.883	1,8
Diğer	480.876	20,2
Genel Toplam	2.375.780	100,0

Kaynak: TÜİK, 2025

Ek Tablo 10. Türkiye'nin makarna ihracatı ve ülke payları (2024/2025)

	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Payı (%)
Somali	192.109	13,7
Gana	152.401	10,9
Togo	107.435	7,7
Benin	94.484	6,7
Japonya	71.909	5,1
Irak	58.524	4,2
Nijer	51.098	3,6
Kamerun	40.112	2,9
Venezuela	37.517	2,7
Nijerya	32.420	2,3
Çin	26.438	1,9
ABD	25.953	1,9
Diğer	511.778	36,5
Genel Toplam	1.402.176	100,0

Kaynak: TÜİK, 2025

Ek Tablo 11. Türkiye'nin bisküvi, kek ve ekmekçi ürünleri ihracatı ve ülke payları (2024/2025)

	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Payı (%)
Irak	159.585	29,9
Almanya	25.459	4,8
Suriye	23.184	4,3
Yemen	21.795	4,1
Filistin Devleti	19.273	3,6
ABD	15.421	2,9
Libya	15.091	2,8
Azerbaycan	14.567	2,7
Suudi Arabistan	13.936	2,6
Rusya Federasyonu	13.617	2,6
Birleşik Krallık	10.741	2,0
Lübnan	9.565	1,8
Diğer	191.334	35,9
Genel Toplam	533.568	100,0

Kaynak: TÜİK, 2025

Ek Tablo 12. Türkiye'nin nişasta ihracatı ve ülke payları (2024/2025)

	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Payı (%)
Nijerya	45.850	18,0
Irak	36.886	14,5
ABD	25.488	10,0
Tayvan	17.706	6,9
Suriye	15.626	6,1
Kotdivuar	10.097	4,0
Güney Afrika Cumhuriyeti	8.364	3,3
Senegal	7.438	2,9
Mısır	6.030	2,4
BAE	5.856	2,3
Kanada	5.497	2,2
Libya	5.473	2,1
Diğer	64.753	25,4
Genel Toplam	255.065	100,0

Kaynak: TÜİK, 2025

Ek Tablo 13. Türkiye'nin bulgur-irmik ihracatı ve ülke payları (2024/2025)

	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Payı (%)
ABD	120.640	27,9
Irak	57.794	13,4
Birleşik Krallık	33.782	7,8
Tanzanya	28.082	6,5
Mısır	18.329	4,2
Suudi Arabistan	16.384	3,8
Yemen	15.326	3,5
Kotdivuar	14.396	3,3
Mali	12.109	2,8
Suriye	11.583	2,7
Belçika	11.272	2,6
Kamerun	10.654	2,5
Diğer	81.532	18,9
Genel Toplam	431.883	100,0

Kaynak: TÜİK, 2025

Ek Tablo 14. Türkiye buğday ve buğday ürünleri ithalatı buğday eş değeri (ton, 2022/23,-2024/25)

2022/23													
	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Toplam
Buğday	504.690	481.197	814.038	905.227	860.764	1.181.038	1.101.407	972.430	909.689	1.064.071	1.437.723	1.769.570	12.001.846
Bulgur-irmik	536	15.727	10.053	6.578	8.309	10.320	21.328	3.787	8.843	8.492	711	8.430	103.115
Niştasta ve Maltlar	1.444	14.810	20.650	1.829	6.899	12.208	16.326	8.190	18.126	15.466	1.928	10.545	128.420
Bisküvi-gofret vb.	2.589	1.604	3.082	3.628	3.336	2.306	2.393	2.275	2.751	2.346	1.633	1.699	29.643
Makarna	788	524	1.040	1.094	723	625	244	633	385	675	589	878	8.199
Buğday unu	10.888	6.513	15.500	8.646	5.364	3.470	11.986	106	58	104	285	839	63.760
Genel Toplam	520.936	520.375	864.363	927.002	885.396	1.209.967	1.153.684	987.421	939.853	1.091.154	1.442.870	1.791.961	12.334.983
2023/24													
Buğday	942.174	1.101.829	724.308	500.530	767.957	795.290	920.046	698.207	806.861	621.885	803.152	635.223	9.317.462
Bulgur-irmik	1.584	249	454	429	209	453	327	1.585	379	171	342	533	6.716
Niştasta ve Maltlar	1.046	824	1.295	1.182	1.379	1.503	1.671	1.228	1.540	2.011	1.641	2.129	17.449
Bisküvi-gofret vb.	1.574	2.674	2.230	2.281	2.358	2.892	1.958	2.093	2.523	2.329	1.953	2.370	27.235
Makarna	703	1.543	1.063	488	844	664	878	684	862	789	775	1.113	10.407
Buğday unu	1.907	3.003	3.896	1.749	264	132	155	174	873	4.422	5.943	4.827	27.343
Genel Toplam	948.988	1.110.121	733.246	506.659	773.010	800.934	925.036	703.971	813.039	631.607	813.806	646.195	9.406.612
2024/25													
Buğday	513.445	157.158	275.715	329.205	360.804	264.324	213.120	152.239	127.788	144.814	238.357	486.425	3.263.394
Bulgur-irmik	24.552	7.149	9.785	14.313	3.186	24.114	16.121	10.568	24.702	10.674	17.577	14.933	177.674
Niştasta ve Maltlar	23.969	15.783	11.256	22.172	10.590	11.996	10.608	23.244	17.190	19.410	12.452	18.003	196.673
Bisküvi-gofret vb.	1.935	3.053	3.216	2.862	3.562	3.996	4.301	2.302	3.262	3.265	3.621	3.549	38.924
Makarna	950	1.108	680	544	913	740	812	1.080	913	979	793	687	10.199
Buğday unu	1.354	2.416	1.384	2.018	3.622	3.924	9.253	4.856	3.361	5.545	5.140	2.834	45.707
Genel Toplam	566.205	186.667	302.036	371.114	382.677	309.094	254.215	194.289	177.216	184.687	277.940	526.431	3.732.571

Kaynak: TÜİK, 2025. Eş değeri hesaplamalarında Ek Tablo 15’de belirtilen katsayılar kullanılmıştır.

Ek Tablo 15. Dış ticaret verilerinde kullanılan buğday ve buğday ürünlerinin GTIP kodları ve teknik dönüşüm katsayıları

Buğday ve ürünleri	GTIP Kodları*	Teknik Dönüşüm Katsayıları**
Buğday	100111000000	1
	100119000000	
	100191200011	
	100191900000	
	100199000011	
	100199000013	
Bulgur-irmik	110311100000	1,111-1,163
	110311900000	
	110319900013	
	110319900019	
	110320900000	
	110419100011	
	110419100012	
	110419990012	
	110429170000	
	110429300000	
	110429510000	
	110429590000	
	110429810000	
	110429890000	
	110430100000	
	110430900019	
Un	110100110000	1,389
	110100150000	
	110100900000	
Makarna	190211000011	1,682
	190211000019	
	190219100011	
	190219100019	
	190219900011	
	190219900012	
	190219900013	
	190219900019	
	190220100000	
	190220301000	
	190220309000	
	190220910000	
	190220990000	
	190230100000	
	190230900000	
	190240100000	

Ek Tablo 15 Devam.

Buğday ve ürünleri	GTIP Kodları*	Teknik Dönüşüm Katsayıları**
	190240900000	
	190510000000	
	190520100000	
	190520300000	
	190520900000	
	190531110000	
	190531190000	
	190531300000	
	190531910000	
	190531990013	
	190531990019	
	190532050000	
	190532110000	
	190532190000	
	190532910000	
Bisküvi	190532990011	1,068
	190532990019	
	190540100000	
	190540900000	
	190590100000	
	190590200012	
	190590200013	
	190590200019	
	190590300000	
	190590450000	
	190590550000	
	190590700017	
	190590700019	
	190590800011	
	190590800013	
	190590800019	
	110710110000	
	110710910019	
	110710990019	
	110720000011	
Nişasta ve malt	110720000019	1,471-1,306
	110811001000	
	110811009000	
	110819901000	
	110819909000	

Kaynak: *TÜİK, **Demirci ve Aydın, 1998 (<https://tarekoder.org/1998ankara/29.pdf>)

Ek Tablo 16. Buğday ihraç fiyatları (\$/ton, 2006-2024)

Yıllar	Arjantin Up River fob	US Hard Red Winter	US Soft Red Winter
2006	158	200	158
2007	248	267	237
2008	297	344	268
2009	220	235	185
2010	252	242	229
2011	307	330	286
2012	297	327	295
2013	328	322	276
2014	304	303	245
2015	258	272	223
2016	209	215	196
2017	191	194	170
2018	197	228	186
2019	235	233	209
2020	231	221	221
2021	260	263	249
2022	332	383	332
2023	395	398	315
2024	280	300	243
2025	248	257	225

Kaynak: FAO FPMA, 2025 (Erişim Tarihi: 04.11.2025)

KAYNAKLAR

- Anonim, 2022. (<https://www.aa.com.tr/tr/analiz/tahil-koridoru-anlasmasin-3-onemli-etkisi/2681015>).
- Anonim, 2023. (<https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/ukrainian-grain-exports-explained/>).
- Demirci ve Aydın, 1998. (<https://tarekoder.org/1998ankara/29.pdf>)
- AMIS, 2025. Agricultural Market Information System, Tarımsal Pazar Bilgi Sistemi, (<https://www.amis-outlook.org/home>)
- FAO, 2025a. Food and Agriculture Organization, “Supply Change Analysis for the Turkish Wheat Sector: Building a Resilient Food System”. Ankara, 2023.
- FAO, 2025b. Food and Agriculture Organization, Gıda Fiyatı İzleme ve Analiz Aracı (FPMA), (<https://fpma.fao.org/gIEWS/fpmat4/#/dashboard/tool/international>).
- FAO, 2025c. Food and Agriculture Organization, FAO Gıda Fiyat Endeksi, (<https://www.fao.org/worldfoodsituation/FoodPricesIndex/en/>)
- FAO, 2025d. Food and Agriculture Organization, Küresel Gıda ve Tarım Bilgi ve Erken Uyarı Sistemi (GIEWS), (<https://www.fao.org/gIEWS/reports/crop-prospects/en/>)
- OECD, 2025. Organisation for Economic Co-operation and Development, (https://www.oecd.org/en/publications/oecd-fao-agricultural-outlook-2023-2032_08801ab7-en.html)
- Resmi Gazete, 2024. Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler, (<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/09/20240926-6.htm>)
- TMO, 2025. Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü, Hububat Alım Fiyatları, (<https://www.tmo.gov.tr/>)
- TOBB. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, 2024. Ürünlere Göre Günlük Fiyatlar, (https://borsa.tobb.org.tr/fiyat_urun_1.php)
- TÜİK, 2025a. Türkiye İstatistik Kurumu, Bitkisel Üretim İstatistikleri, (<https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=tarim-111&dil=1>)
- TÜİK, 2025b. Türkiye İstatistik Kurumu, Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler, (<https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=tarim-111&dil=1>)
- USDA, 2025a. (<https://www.usda.gov/about-usda/general-information/staff-offices/office-chief-economist/world-agricultural-outlook-board/baseline-projections>)
- USDA, 2025b. (<https://www.usda.gov/>)
- USDA, 2025c. (<https://apps.fas.usda.gov/psdonline/app/index.html#/app/advQuery>)